

Előfizetési ára:

Egész évre..... 6.—
Fél évre..... 3.—
Negyed évre..... 1.50

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal
IV. egyetem-tér 6.

A VENDÉGLŐS

MEGJELENIK
minden hó 1. és 15-én.

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL
IV. kerület,
egyetem-tér 6. sz.

A Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-Ipartársulata, a Budapesti Kávés-Ipartársulat, a Budapesti Kávéházi Segéd-Egylet betegsegélyző-pénztárának, a Budapesti Pinczér-Egylet, a Pinczerek, Szállodások, Vendéglősök, Korcsmárosok és Kávésok Országos Nyugdíjgyesülete és a „Hungária-nagyszállóda” betegsegélyző-pénztárának

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A szállodások-, vendéglősök- és korcsmárosok-
ipartársulata létezik:
IV. kerület, **Hímző-utca 1. szám.**

A budapesti I—III. ker. szállodások, vendéglősök, bor-
és sörmérők-ipartársulat létezik:
II. ker., **Medve-utca, Fácán.**

Bélyegtelen levelek el nem fogadtnak.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadó és felelős szerkesztő:

WAGNER JÓZSEF

IV. egyetem-tér 6.

STEINER J., helyközvetítő
Budapest, VI., Teréz-körút 34. sz. és VIII., Kerepesi-út 63. sz.
(Parisien mellett.)

PAULITS JÓZSEF
közvetítő-intézete IV. papnövelde-utca 3. létezik.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv

felvétellett a budapesti I—III ker. szállodások, vendéglősök, bor- és sörmérők ipartársulatának választmányja által az 1897. révi márczius hó 23-án tartott üléséről.

Jelen voltak: Buzik Andor elnökhelyettes, Gürsch Ferenc és Lerner Mihály számvizsgálók, Bojesics Simon, Graf Sándor, Stoszmann Lőrincz, Mayerberg Ignác, Wenzl Ferencz, Peyerl József, Berger Vincze, Bauer János, Buchinger Alajos és Kuncze Ödön választmányi tagok, a társulati jegyző és özvegy Ráczky Ignáczné.

1. Elnök Buzik Andor, Petz Károly elnök megbízása folytán, üdvözi a megjelenteket, felemlíti, hogy a mai ülés egyedül czélja a nagyságos Dréher Antal ur által, a saját hibájukon kívül elszegényedett tagok segélyezésére tett alapítvány kamatainak kiosztása, s hogy a választmány a legutóbb tartott ülésén ezen összeg folyó évi kamatait öz. Ráczky Ignáczné felsegélyezésére ítélte meg, a miért is az összeg felvételére nevezett özvegyt a mai napra meghívta, felkéri Mayerberg Ignác és Graf Sándort a jegyzőkönyv hitelesítésére és ezzel az ülést megnyitja.

2. Az alapító-level felolvasása után elnök az ez évi 59 fnt 18 kr. kamatokat kérelmezőnek a nemes és nagylelkű alapítóra való megemlékezés mellett kiadja.

3. Miután ezzel a napirend letárgyalatott, az ülés berekesztetik.

Jegyzőkönyv

felvétellett a budapesti I—III ker. szállodások, vendéglősök, bor- és sörmérők ipartársulatának az 1897. évi április hó 6-án tartott

közgyűléséről.

Jelen voltak: Buzik Andor, Haszmann József, Lerner Mihály, Bauer János, Gürsch Ferencz, Berger Vincze, Bojesics Simon, Bruckner Alajos, Buchinger Alajos, Fürst Tivadar, Hübner József, Hauberl István, Hosser Károly, Kubanek Venczel, Kabon József, Kreivics József, Killmayer István, Kern Ferencz, Kuncze Ödön, Lindmayer Mihály, Manner István, Mikulassik Ferencz, Noszek Ignác, Peyerl József, Straszoffer János, Schlaucher Ferencz, Szultzberger István, Strobl Mihály, Tonigold Tamás, Varga Mihály és Wenzl Ferencz.

1. Buzik Andor elnökhelyettes üdvözlöi a megjelenteket, felemlíti, hogy Petz K. elnök a megjelenésen akadályozva van, a mai közgyűlést ő fogja vezetni, s hogy a f. évi márczius hó 23-ára összehívott közgyűlés a tagok csekély számban megjelenése miatt megtartható nem volt, a mai közgyűlés pedig a megjelent tagok számára való tekintet nélkül, megtartható, felkéri Noszek Ignác, Fürst Tivadar és Strobl Mihályt a jegyzőkönyv hitelesítésére, s ezzel a közgyűlést megnyitja.

2. Elnök kérdésére, hogy a társulat és temetkezési-egyleti ügyek együttesen tárgyalassanak-e, vagy előbb a társulat és azután a temetkezési-egyleti közgyűlés tartandó-e meg, — határozatlik az együttes előterjesztés.

3. Felolvasatik a társulat és azután a temetkezési-egylet ügymenetére vonatkozó 1896. évi elnöki jelentés.

Miután ezen jelentések ellen felszámolás vagy észrevétel nem történik, elnök határozatlag ki-

mondja, hogy a közgyűlés a jelentéseket tudomásul veszi.

4. Az 1896. évi zárszámadás felolvasását, miután ugys minden tagnak megküldetett s hozzászólásra senki sem jelentkezik, a közgyűlés nem kívánja.

5. Beterjesztetik a számvizsgáló-bizottság a felmentvény megadása tárgyabani jelentései.

A felmentvény egyhangulag megadatik.

6. Beterjesztetik az 1897. évre vonatkozó társulati és temetkezési-egyleti költségelőirányzatok.

Változatlanul elfogadtnak.

7. Elnök jelenti, hogy az alapszabály értelmében indítványok nem jelentettek be.

Tudomásul vétetik.

8. A napirend 8. pontja értelmében a III. ker. részére 6 választmányi tag választandó, miért is elnök kéri, hogy e czélra egy szavazatszedő-bizottság küldessék ki, s ajánlja Kern Ferencz elnöklése alatt: Buchinger Alajos és Kuncze Ödönt.

Indítvány elfogadása után elnök az ülést a szavazás tartására felfüggeszti.

9. Miután a szavazás megtörtént, elnök az ülést ismét megnyitja, s Kern Ferencz a következő eredményt hirdeti ki: beadott 30 szavazó-lap, ezek szerint megválasztott Strobl Mihály, Zalder Venczel, Gernedi Mihály, Weber István, Gittinger József 30—30 és Szechr Rezső 29 szavazattal.

Tudomásul vétetik.

10. Miután a napirend letárgyalatott, elnök köszönetet mond a tagoknak szives megjelenésükért és Berger Vincze urnak a terem atengedéseért és ezzel az ülést berekeszti.

Jegyzőkönyv

felvétellett a budapesti I—III ker. szállodások, vendéglősök bor- és sörmérők ipartársulatának választmányja által az 1897. évi április hó 22-én tartott üléséről.

Jelen voltak: Buzik Andor elnökhelyettes, Gürsch Ferencz számvizsgáló, Berger Vincze, Kubanek Venczel, Schlaucher Ferencz, Stoszmann Lőrincz, Strobl Mihály, Szechr Rezső és Wenzl Ferencz választmányi tagok és a társulati jegyző.

Kimentettek: Petz Károly, Haszmann József, Lerner Mihály, Bauer János és Hötzel József.

I. Buzik Andor elnök üdvözlöi a megjelenteket, felkéri különösen az új választmányi tagokat, hogy az üléseket a társulat és a tagok érdekében minél gyakrabban meglátogatni sziveskedjenek, felhívja a jegyzőt a napirend előterjesztésére s az ülést megnyitja.

II. Felolvasatik a f. évi márczius hó 5-én és 23-án tartott választmányi ülésekről, valamint az április hó 6-án tartott közgyűlésről felvett jegyzőkönyvek, hitelesítettek.

III. Beterjesztetik a f. évi első negyederől szerkesztett pénztári kimutatások. Tudomásul vétetnek s az eszközölt kiadások jóváhagyatnak.

IV. Felolvasatik a f. év. tanácstól a borvásár tárgyában érkezett végzés, valamint a f. év. m. k. államrendőrségtől a szikviz szállítása tárgyában érkezett rendelet. Tudomásul vétetnek.

V. Wenzl Ferencz indítványa, hogy a társulati szolgálókat egy a társulati czimerével ellátott sapka vétetnék, elfogadatik s a megrendeléssel indítványozó bizatik meg.

VI. Miután indítvány már nem tétellett, elnök köszönetet nyilvánítja mellett az ülést berekeszti.

A humanizmus szolgálatában.

II.

Ne érijük be azzal, hogy valamely nagyjelentőségű lényt, mint ilyen, egyszerűen csak konstataljunk.

Ne érijük be azzal, hogy az 1897-dik évi közgyűlésünk nagy jelenete, a mikor Gundel János elnök a Thonet-testvérek nagylelkű adományát bejelentette s ő is, Petanovics József is, a lelkesedés legelső pillanatában adományaikat a budapesti pinczér- és vendéglős-menhely létesítése czéljából, a jótékony oltárra letették, nyom- és utóhatás nélkül muljon el felettünk. Ne érijük be ezzel.

Álljunk meg e jelentős mozzanatnál ipartársulati életünknek. Vizsgáljuk meg e tény jelentőségét, mérleljük annak nagy, óriási horderejét, kutassuk, mit és hogyan kell tennünk, hogy az elvetett mag kikeljen, az eszme, az ige testté váljon!

A pinczér- és vendéglős-menhely eszméje nem új. Mint jó kívánság, eszmei törekvés régóta él az társulatunk legjobbjaiban szívében s csakis társulatunk nagyszámu rendes teendői, szerteágazó és sok mindent felölöl munkaköre az oka annak, hogy humanisztikus törekvéseit, amelyek egyébként az ipartársulat kebelében már régóta fennálló temetkezési egyetben is nyilvánulnak, sokkal intenzívebben kifejezésre nem juttathatta.

Régóta napirenden van már az a törekvés, hogy közlünk azok, akiknek becsületes munkaságát nem kíséri siker, és akik az életküzdelmekben kifaradva, gyengén, az aggkor tehetetlenségével roskadnak le, ne szoruljanak a nagy társadalom sokszor elérhetlen támogatására és segítségére, hanem adjuk meg mindezt mi, akik a mi ipartársaink, sokszor a jó sorsban, a szebb napokban, személyes ismerősünk és barátaink is voltunk. S amikor ily módon gondoskodó tekintetünk a sokak számára bizonytalan jövő gondjai által indítaltva a tönkrement s önhibájukon kívül nyomorral fenyegetett vendéglősök felé fordult, nem vehettük le azt egyuttal azokról sem, akik mindennapi munkájukban velünk együtt élnek, ennek a munkájuknak hű részesei, akik igen sokszor velünk együtt a mi hazánkban öregszenek meg, a pinczérrekről.

Az ő jövőjük ma még bizonytalan, pedig a jövő vendéglős-generációját ők képezik, s ha az újabban tervehbe vett országos pinczér-nyugdíjintézet nem valósulna meg, jövőjük, mai szervezetségük, mai intézményeik mellett még az elaggott s keresetkeptelenné vált vendéglősökénél is sokkal bizonytalanabb.

Nem kell talán ezek után a pinczér- és vendéglős-menhely eszméjének jelentőségét s az oly szépen megindult alkotás létrehoza-

talának fontosságát tovább is fejtegetnünk, hiszen mindenki előtt nyilvánvaló lehet, hogy itt egy olyan adósság beváltásáról van szó, amelyről már régóta adósai nemcsak a humanizmusnak, hanem önmagunknak is.

Ebben fekszik szerintünk a menhely megállapításának szükségessége, sürgőssége, de egyúttal és legfőképpen erkölcsi jelentősége is. Ennek az intéucziónak oly magas, oly nemes és felemelő jelentősége van, hogy az, ha megvalósul — a miben immár kételkednünk nem lehet, sőt nem is szabad — nemcsak hatalmas erkölcsi hivatottsággal fogja gyarapítani ipartársulatunk erejét, tekintélyét, hanem hosszú időre annak legnagyobb dízét és dicsőségét fogja kezezni.

A közel jövő feladatait pedig nem marad számunkra más hátra, mint ama szent kötelesség: lankadatlan eréllyel, soha nem szűnő gondnal, szerető gondoskodással a sikeresen kezdett mű sikeres folytatásáról gondoskodni.

Szüntelen zajlanak körülöttünk az élet nehéz és farszító küzdelmei! Mindem napi munkánk egész embert, nagy erőt, szilárd kitartást követel! Ki tudja, ki látja a jövőt? Az emberélet bizonytalan eseményei ellen, kik és hányan vannak közülünk eléggé vértelve, eléggé biztosítva? Bizonyára senki!

Am azért ertsük meg a hármak nemes példaadását s tegyük le sietve filléreink feleslegét a jótékonyaság oltárára! Adjunk s adassunk. A legszegényebb közülünk álljon a leggazdagabb mellé, a humanizmus mérlegebe egyenlő súlylyal esik a gazdag aránya, a szegény fillérje. Sőt ezzel se elégedjünk meg!

Nincs ipar, nincs foglalkozás, mely amnyit juttatna gyaragoknak, iparvállalatoknak, kereskedőknek, magányosoknak, társulatoknak, mint épen a szállodás- és vendéglős-ipar. Milliók mennek át évenként a mi kezeinkből ezeknek pénzeszkevényeibe, jóformán minden ellenszolgáltatás nélkül. Ha ennek a pénznek csak egy elenyésző része térülne vissza, ha mindenki, aki tőlünk s általunk él és gyarapítja vagyonát, csak egy minimális összeget adozna a köz javára, ma még csak a reményünk, biztosan megvalósulna, a menhely felépülne, jótékony oltalmában egyformán reszesülhetne vendéglős és pinczer egyaránt.

Adjá Isten, hogy így legyen!

Wagner József.

Meddig várunk még!

Ugyanezzel a címmel írott cikkeim a vendéglősök szaklapjaiban biztos értesülésem szerint élenk visszhangot keltettek skaktársaim között. Végre kilátásunk vannak, hogy kollegám a helyzet magaslátára emelkednek. Nos! és oly nehéz dolog volna ez! Nem, uraim! Szolgálak én jelöltekkel is. Nem ismerik önök Gundel Jánost? ezt a tetteiben erélyes és gondolkodásban higgadt alakját közéletünknek; nem tűnt fel senkinek Glüek Frigyés, ép oly nemes mint szerénykedős alakja, ki mindenkiel csak jól tud tenni és ki igaz bajnok a ügyünknek? A mindentől visszavonulni készülő Stadler Károly egyénisége nem nyújt-e biztos garantiát arra nézve, hogy érdekeinket szemlével, élenk eszével, tapasztalataival mindenkor és minden helyen megvédi?

Ki mondja azt, hogy a mi jelöltünk csak a fővárosban, ebben a százezreket emésztő kerületekben lépjen fel? Senki!

Nincs-e Magyarországon elég kerület, a hol nem országos, hanem helyi politikát kérnek a képviselőtől?

Azutan nem okvetlen szükséges az, hogy a parlament csupa Apponyi, Horánszky és Csáky Albín gróffokkal teljen meg. Ezek feladata az ugynevezett magas politika; megelégedünk mi akkor is, ha a három érdemes jelöltünk közül egy kerül be a magyar parlamentbe. Sohasem volt kedvezőbb a helyzet reánk nézve, mint épen most. Gyárosok, iparosok, ügyvédek, orvosok, földbirtokosok igyekeznek képviselőt küldeni az ország házába, csak mi ne törekedjünk erre, csak mi álljunk elszigetelve a nagy társadalomtól? Kapóra jön a sok összeférhetlenség eset, a több állással bíró képvé-

selő urak kénytelenek lemondani az aránylag keveset jövedelmező képviselői állásról. És jól van az úgy. A képviselő legyen testtel-lélekkel az, aminek megválasztották, ne akarjon minden lében kanál lenni, vagy magyarárn mondva: egy medvérl két bőrt venni!

Kisérjük figyelemmel, hol üresedik meg egy képviselői állás, és rögtön legyünk ott, támogassuk a mi jelöltünket. Nem kérdem én milyen program alapján választják egyiket a három jelöltünknek, nem gyötör a kíváncsiság, hogy Bánffyhoz, Apponyihoz, Ugronhoz vagy Kossuthhoz állnak-eők közel, én csak egyet tudok, és az nékem teljesen megnyugtató, bármelyike nyerjen mandátumot, Gundel, Glüek vagy Stadler, politikusabb igen, de jelesebb, értelmesebb és tapasztalatokban gazdagabb képviselő kevés lesz, a mi annyira hánytorgatót törvényhozásunkban mint bármelyike a mi jelöltjeinknek. A vendéglős, szállodás, kávé, szerintem csak addig az, míg üzletében van; ha már kiesinylik nálunk ezt a foglalkozást, és ha kiesinylődő, kinek szálla az a szemében.

Nem-e hordjuk mi szorgalmunk gyümölcsének egy nagyon jelentékeny részét a haza oltárára, ha ezen oltár prózai nyelven állami pénztárnak neveztük is?

Ki meri mondani, hogy nekünk nem volna helyünk a parlamentben. Itt csak fizetni vagyunk mi jók? csak arra születünk volna, hogy öreg napjainkra békés nyárszolgár módjára a nagy kályhánál ülhessünk? Tagadom. S azért reménylen, hogy lesz a fővárosi skaktársakban annyi erély, hogy az ilyen feltevést meghazudtolják. Ne csak hajlongjunk uraim mindig, hanem hisz tudják, mivel kezdette Kossuth Lajos egyik legremekesebb beszédét 1848-ban:

»Emelkedjünk a helyzet magaslatára.« Ez mindenkihez jól mondva, vegyük ki tehát most mi is ami bennünket illet a hagyományos szavakból.

Bokros Károly.

Drechsler Béla sajtópöre a „Vendéglősök Lapja” ellen.

A budapesti királyi törvényszék, mint sajtóbíróóság f. évi április hó 26-dikán délután 3 órától reggeli 4 óráig tartott ülésén tárgyalta Zsitvay Leo sajtóbíróasági elnök vezetése mellett ama sajtópört, melyet Drechsler Béla vendéglős és kávéháztulajdonos indított Kulesár Béla hírlapírónak, az I. házas György szerkesztésében megjelenő »Vendéglősök Lapjában« Drechsler a vaskapunál-1896. október hó 20 diki keletű cikkben foglalt becsületsértés és rágalalmazás miatt.

A cikkről, amelynek megjelenéséről annak idején nekünk is tudomásunk volt és amely ugy tartalmánál mint a benne foglalt állításoknak súlyos kompromittáló voltánál fogva különösen vendéglős- és kávéskörökben nagy felléniést keltett, mi magunk nem tettünk említést azon egyszerű oknál fogva, hogy meg a látszatát is elkerüljük az animozitásnak, amelyre soraink bizonyára okot adhattak volna.

Most azonban, hogy Drechsler Bélának 1896. évi december hó 22-ikén beadott panaszja folytán az úgy nagyobb nyilvánosság elé került, s Drechsler a kártársai szemé előtt szenvedett becsületének méltatlan megrüszorolását az esküdtészek verdiktje folytán fényes elégteltesben részesült, kötelességünknek tartjuk — noha hasabjainkon nem foglalkozunk elvből személyes ügyekkel — sine ira et odio ez ügyről megemlékezni. Indokoltá teszi e megemlékezésünket amaz általános érdeklődés is, amely ezen ügyet a skaktörök részéről állandóan kíserte s a tárgyalás ejjelen sok előkelő vendéglős és kávést vezekelt a tárgyalási terembe.

Az inkriminált cikk ellen Drechsler Béla jogi képviselője, az országszerte kiváló hírnévnek örvendő kriminató, Dr. Vaisz Sándor, kívül szemben Dr. Eranosz István ügyvéd vállalta el a vádolt védelmét, a bíkv. 261 §-ába ütköző becsületsértés és a 258. §-ába ütköző, a 259. § szerinti minősítő rágalalmazás vétségé ez imen indította meg a sajtóügyi eljárást 82,945 896. számú panaszával, amelynek alapján a törvényszék a vád tárgyalására a fentjelzett hatánapot tűzte ki.

A tárgyaláson Zsitvay Leo elnökön, a két szavazóbíró, a törvényszéki jegyzőn kívül igen sok vendéglős és kávé jelent meg. A szokásos megalkulási formák elvgezése után az esküdték közül a tárgyalásra a következők soroltattak ki: Ádám Károly, Hika de Lajos, Wirth Károly, Dr. Neumann Árpád, Kenessey Kálmán, Langheim Ignác, Kinczly Gyula, Dr. Szalay Mihály, Boross Soma, Kriszhaber Leo rendes tagokul, Holstein Miklós és ifj. Singhoffer Ármín mint póttagok.

Zsitvay Leo törvényszéki elnök a vádlevél

felolvasását rendeli el, mi megtörténvén, Kulesár Béla védője, Dr. Eranosz J. a bizonyítási eljárás megengedését kéri, mihez nemcsak a bíróság járult hozzá, hanem a vád képviselője, Dr. Vaisz S. is hozzájárult, utóbbi azon hozzáadással, hogy az inkriminált cikkben foglalt összes állítások bizonyításába nemcsak készséggel beleegyeznek, hanem maga is kívánatosnak tartja.

Az erre vonatkozó határozat kihirdetése után az elnök az inkriminált cikknek egész terjedelmében történt felolvasása és a bejelentett tanúk és erkölcsi tanúk bejelentése és neveik jkvbe vétele után elrendeli, hogy mindenekelőtt a panasozott cikknek ama része fog felolvasatni, mely Drechsler Bélát a Putzer Györgyön — volt főpinczérjén — illetve ennek kárára elkövetett rendszeres károsítással vádolja s egyúttal az e tárgyban hivatkozott tanúknak kihallgatását rendeli el.

A tanúkihallgatás foganatosítása előtt azonban a vád képviselőjének kérelmére a jegyző felolvasta a m. kir. kereskedelemügyi miniszternek, Vörös államtitkár által aláírt bizonyítványt, amelyből kiténik, miszerint Drechsler Béla a vaskapui ünnepségeken a vendégek ellátására vonatkozólag rendszeres szerződéses viszonyban állotta kormánylyal, kötelességeinek minden tekintetben híven megfelelt, ebbeli szolgálataitért 3967 frt 80 krt kapoti mindössze s ellene semmiféle oldalról sem merült fel panasz. Felolvassa továbbá Csávossy Bélának, mint a magyar országgyűlés képviselőházi háznagyának ugyancsak hivatalos bizonyítványt, mely szerint Drechsler Béla szolgálataival teljesen meg van elégedve és nevezett a képviselőház vendéglőjében osztatlan közmegelegedésre működik.

Felolvastatik továbbá gróf Dessewffy Arisztid levele, ki az alduai ünnepségek alkalmával az interparlamentaris kongresszuson megjelent vendégeket vezette, amely levél szerint nemcsak annak írója, hanem az összes külföldi vendégek a hajóntörténet ellátásukkal a legnagyobb mértékben meg voltak elégedve Végül felolvastatik a budapesti királyi törvényszék 57,276 96. számú végzése, amely szerint a Putzer György által csalás miatt ismeretlen tettes ellen indított büntető eljárást, bizonyítékok hiányában, hivatalból megszüntették.

A tanúkihallgatás során Putzer György részletesen mondja el mindazon okokat, amelyek miatt Drechsler öt üzletéből felmondás nélkül kiteszkolta, előadva, hogy egyedül ügyvédjének tévedése folytán történt az ő feljelentése ismeretlen tettes ellen. Hozzá hasonló és csak részletekben eltérő vallomást tettek Kaszás István, Gaiszlinger J. és Magossy Árpád tanúk is.

Dr. Burszky Dániel városi képviselő vallja, miszerint Drechsler több mint 15 év óta ismeri, őt humanus, kuláns és tisztességes embernek tartja.

Következik a vádolt cikke azon passzusának tárgyalása, amely szerint Drechsler a vaskapui ünnepélyekre szerződött pinczéréit 2 frtjával akarta volna kifizetni, megtagadván a nekik járó fizetést.

Az e pontra kihallgatott 6 tanú vallja, hogy Drechsler őket azon kijelentéssel szerződöttet, hogy miután maga sem tudja, milyen jövedelmet fog hajtani vaskapui üzlete, nem valami fényesen fogja őket honorálni, továbbá, hogy az ünnepélyen nagy zavar és hiányos kiszolgálás volt, hogy sokan emiatt panaszokdtak.

Ezekkel szemben Gundel János, a budapesti szállodások és vendéglősök ipartársulatának elnöke vallja, miszerint nem szokásos ugyan, de lehetök tartja, hogy a pinczerek fix fizetés kikötése nélkül is belemennek szerződésükbe; hogy az ezen ügyben keletkezett per folyamán ő maga beszélt re Drechsler, hogy a panaszosoknak fizetés fejenként 12 frtot, amivel ezek az iparhatóságnál meg is elégedtek. Végül kijelenti, hogy ő maga panaszoszt olyan embernek ismeri, akitől semmi rosszat sem tételéshet fel. Az elnök megkérdezésére ugyancsak kijelenti, hogy a »Vendéglősök Lapja« a budapesti szállodások és vendéglősök ipartársulatának nem hivatalos lapja.

Leth Lajos vallja, hogy a kisegítők helyben 2—3 frt, vidéken ennél is több napidíjat is kapnak gazdáiktól.

Konkoly Thege József 16 éve ismeri Drechsler, mint igen szorgalmas, törekvő embert, aki ellen sohasem volt alkalma panaszt hallani.

Harka Mór kávé, a »Budapesti kávéipartársulat« pénztárosa, igen tisztességes embernek ismeri Drechsler, akinek mint kávésnak párját kell keresni.

Weingruber Ignác vádlónak jó barátja s kifogástalan embernek ismeri őt.

Az alduai ünnepélyeken jelen volt hírlapírók közül Marton Miklós és Déry Gyula az ottani kiszolgálást hiányosnak, ellenben Várkonyi Dezső, Farkas Imre azt kielégőnek mondják s legfeljebb azt engedik meg, hogy a

Vaskapunál lefolyt ünnepélyeken, mint egyáltalán az ilyen nagyobb szabású sokadalmakon, fordulhattak elő egyes panaszok, amelyek oka azonban az is lehet, hogy ott sok hivatalnoki vendég is részt vett. S. Sturm Albert, a »Bud. Tud.« szerkesztője a kiszolgálást bőségesnek és kielégítőnek mondja, megjegyezve, hogy több angol, bukaresti és német hírlapíró a legnagyobb elismeréssel és meglepődéssel nyilatkozott e tekintetben. Freund József és Rothauser Miksa hírlapírók hasonló értelemben tesznek vallomást.

Ugy a panaszos, mint a vádlott által hivatkozott összes tanúk kihallgatván, az elnök a bizonyított eljárás befejezettségét jelenti ki és a perbeszéd megtagadását rendeli el.

Első sorban a panaszos jogi képviselője, dr. Vaisz Sándor emelt szót. Nagy szónoki hévvel és meggyőző erővel előadott lendületes beszédében mindenekelőtt Drechsler múltját és szereplését jellemzi, mely nem enged meg, hogy annak személyiséget a vádlottal szembe állítsa. Majd tenyekkel bizonyítja, hogy Drechsler dacára annak, hogy sohasem volt pincéz, London, Berlin, Bécs, Svédország, Hannover, Páris, Hamburg és Dél-Franciaországban szerzett tapasztalataival inkább jogot szerzett magának a vendéglospár úzésére és szervezésére, mint a »Vendéglősök Lapja« egész szerkesztősége, amely sohasem volt és ma sem a vendéglősök reprezentatív pártarsulatának hivatalos lapja. Miután az inkriminált cikkben személyes motívumokat nem lehet keresni, mivel a vádlott és vádló sohasem ismerték egymást, a támadás rugóját csakis abban keresheti, hogy Drechsler nem tartozik a lap előéleti közé, fotográfiaja sem jelent meg ebben az alig egy ívet kitevő lapocskában, amelyet ezenkívül meg az is bánt, hogy Drechsler nagy üzlete egyikebe se járatta, s a melyet mindenképp inkább mint szaklapnak kell tekinteni, amiért is Kulesár eljárását nem öntudatos, hanem más által történt sugalmazás eredményének kell tekinteni.

Kiemeli ezután, hogy vádlott tanúi az inkriminált cikkben foglalt állítások és valótlán híresztelések és suttogva terjedő kóhalmányok valódiságát mivel sem tudták bizonyítani s ő éppen védenze teljes ártatlansága tudatában engedte meg, hogy a Putzer ügy, amely pedig már bírói határozattal elintéztetnek tekinthető, itten tárgyalás alá vessék. Nem akarja kétségbe vonni, hogy vádlottnak a kritika gyakorlására joga van, de határozottan meg kell rónia azt, hogy az valótlán suttogások hatványra emelésevel és rikkító frázisokkal kiszéleszve utján páratlan vakmerőséggel pengellőre állítson és meghurcoljon egy olyan embert, aki élete java részét becsületes munkálkodással töltötte, s akit sem Kulesár Béla, sem a »Vendéglősök Lapja« meg nem sérthet. Legjobban bizonyítja ezt azon körülmény, hogy sem a zsarolást, sem másféle visszaélést nem sikerült a vádlottnak védenzére bizonyítani, akinek becsülete épen e per által még csak fenyesébbé vált. A cikk panaszolt passzusait úgy a becsületsértés, mint rágalmasz megförtéltének megállapítására elegendőnek tartja, miután azok olyanok, hogyha a bennük foglalt állítások valók volnának, tisztességes embernek Drechsler Bélával még szóba állnia sem volna szabad. Majd annak a lehetetlen voltát vázolja, hogy Drechsler, aki Andrassy-úti üzletbe 147 000 forintot fektetett, egyik alkalmazotjának jogtalan megkötésére által igyekeztek magának bűnös hasznót hajtani akkor, mikor az Andrassy-úti virágzó üzleten kívül a képviselőháznak, a kiállításban és a belvárosban is egy-egy virágzó üzlettel bír. A vaskapui ünnepélyekből folyó rágalmaszokkal foglalkozva, maró gúnnyal mutat rá, hogy Kulesár pincézertanú épen a pincézerek legkevésbé intelligens osztályából kerültek ki s épúgy mint az ünnepélyek előtt, aztán és még ma is állás és foglalkozás nélkül állnak. Az esküdtek belátására bízta, hogy ítéljenek afelett, milyen súlylyal bír ezek vallomása, Vörös államtitkár, Csavossy, gróf Dessewffy s védenze erkölcsi tanúinak s bennjárt tekintélyes hírlapírók vallomástételével szemben. Erveléseinek kompakt összefoglalása után, melyek abban összpontosulnak, hogy a vádlott cikkében a becsületsértés és rágalmasz feltétlenül befoglatatnak, az esküdteket a vétkességnek kimondására kéri valódelében is foglalt indokolása alapján.

Dr. Eranosz István védbeszédében mindenekelőtt azt igyekszik bizonyítani, hogy az inkriminált cikk azon része, mely így hangzik: »Hát ki az a Drechsler? Hisz az nem is vendéglős! Mutassa fel hol volt pincéz? stb.« tulajdonképpen nem is foglalt magában sértést, hogy a tanúk kihallgatása bizonyítja vallomásuk alapján, hogy Drechsler az előjárásnál fizette meg járandóságait. Hivatkozik arra is, hogy a kihallgatottak vallomásából kiténik, hogy a hajók egynemelyikén csakugyan fordultak elő olyan mérvő viszásságok és rendellenességek, amelyek Drechsler szavatatlansága mellett bizonyítanak. Mindezeknél fogva, miután szerinte a vádlott által írt cikkben sem becsületsértés, sem rágalmasz nem foglaltatik, kéri az esküdteket védenzét nem vétkesnek kijelenteni.

Miután sem a panaszos, sem a vádlott a zárzó, illetve viszonzás jogával nem kívántak élni, elnök eteterjeszti a sajtóbírósg által az esküdtek

elő terjesztett kérdőpontokat, amelyek következőleg hangzanak:

1. Foglaltatik-e a »Vendéglősök Lapja«-ban »Drechsler Béla a Vaskapunál« című cikkben Drechsler Béla ellen rágalmasz?

2. vagy: Foglaltatik-e a jelzett cikkben Drechsler Béla ellen intézett becsületsértés?

3. Szerzője-e Kulesár Béla a szóbanforgó s a vád tárgyat képező cikknek?

4. Fenforog-e Kulesár Bélára nézve a rágalmasz büntelendősége?

5. Fenforog-e a Kulesár Bélára vonatkozólag a becsületsértés büntelendősége?

A sajtóbírósg által feltett kérdések kihirdetése után az esküdtek külön termükbe visszavonulván, tanácskozásai kihirdetése után választott elnökük az eredményt a következőkben jelentette be:

Az első kérdésre: 7 igen — 5 nem.

A második kérdésre: Tárgyaltan.

A harmadik kérdésre: 12 igen.

A negyedik kérdésre: 8 igen — 4 nem.

Az eredmény kihirdetése után Dr. Vaisz Sándor, mint a vád képviselője, a sajtóbírósg elnökének megkérdezésre bejelenti, hogy a büntetés minősítésére semminemű befolyást sem kíván gyakorolni s azt teljesen a sajtóbírósg böles belátására bízta.

Dr. Eranosz István védő kéri a bíróságot, legyen a büntetés kiszabásánál enyhe, tekintettel a vádlott fiatal korára, büntetlen előéletére, továbbá arra, hogy a cikket mások sugalmazására írta és adatait másoktól nyerte. Ennélfogva a büntetés legenyhébb formájának kimondását kéri.

A sajtóbírósg tanácskozásainak befejezése után Zsitvay Leo elnök bejelenti, miszerint:

»Kulesár Béla hírlapíró a »Vendéglősök Lapja«-ban »Drechsler a vaskapunál« czímmel megjelent cikkben foglalt becsületsértés és rágalmasz vétség miatt a büntető törvénykönyv 258. §-a alapján, s a 259. §-szerint büntetendő rágalmasz vétsége miatt 14 napi fogaázra és 20 forint pénzbüntetésre s a felmerült költségek megfizetésére ítéltetik. Behajthatatlanság esetére további két napi fogaáz tudatik be. A vádlott a munkavégzés alól felmentetik és megengedtetik neki a saját költségén való élelmezés. Az elítélt három napon belül semmiségi panaszszal élhet. A határidő 28-dikával veszi kezdetét. A »Vendéglősök Lapja« köteles ezen ítéletet legközelebbi száma eléjén hozni. Végül kijelenti az elnök, hogy biztosítottok hiányában kénytelen volna az elítéltet a fogaázban tartani.

Dr. Eranosz István és Szöllösy üzlet tulajdonos erre kijelentik, hogy Kulesár Béláért kezesseget vállalnak közösen, mire az elnök nevezett szabadlábban hagyását elrendeli.

F. Kiss Lajos.

Posch Gyula ur keservei.

Előre kijelentem, hogy Posch urat legnagyobb sajnálatomra nincs szerencsém személyesen ismerni s így nem is tudhatom, mi jogon vagy okon panaszodhatik a »Tengődésünk« című cikkében a »Vendéglősök Lapja« legutóbbi számában egy kalap alatt, egy csapásra a vendéglősök és pincézerek bajairól egyaránt. Olvasva cikkét, szinte beleszédültem kétségbeesztő állapotaink szomoró mivoltába, de mégsem annyira, hogy dacára az ő mindennel elégedetlen, semmivel sem kibékülni tudó megnyilatkozásának, hogy meg ne érsem, át ne lássam azt, hogy mi hozta tulajdonképpen őt oly epés hangulatra, hogy ebbe melyen martott tollal egy rohanással lóduljon neki Magyarország összes pincézereinek, nekünk az országos pincézergyűlést intézet előkészítő bizottságának, a budapesti vendéglősök tiszteletreméltó gardájának, helyközvetítő ügynököknek, s hála Isten, éppen csak a penzügnököknek nem?

Magam vagyok legkevésbé az, aki az indokolt és hivatott helyről jövő kritikának jogosultságát a legkevésbé is kétségbe akarom vonni, sőt bevallom, hogy joggal-e vagy anélkül, ezt a jogom időről-időre — de ok nélkül soha — magamnak is arrogálni szoktam; ámde amikor azt látom, hogy valaki minden különösebb ok nélkül s igazi intenciót eltakarva, tájékozó dühvel, rossz citatumokkal, teljes tájékozatlansággal ront neki egy esomó intéstucziósnak és ezek közt egy kiváló érdemű s úgy kartársai, mint az egész társadalom részéről becsüls és tiszteletnek örvendő férfúnak, nem fogadhatom szó nélkül a kritikát és bárhonan jöjjön is, kutatom annak vezérlő motívumait, indító okait.

Előre kijelentem, hogy a »Tengődésünk« című cikk írójának vezető motívumait — anélkül, hogy jöhizemzését kétségbe vonnám — vagy sértelt ambicióznoban, vagy nagyszabásu terve nem érvényülhetése feletti családsában, vagy a viszonyokban való teljes tájékozatlanságnak kell betudnom.

Az egész cikkre, terjedelmes voltánál fogva, nem reflektálhatok, terjedelmes polemikába sem

akarok bocsátkozni, hanem csak néhány állításra fogok reflektálni.

Azt írja Posch Gyula, méltányolván és helyeslően egy hozzá intézett levelő állításait, — akit ő nemesen gondolkozó férfinak tart, de nevét bölcsezen — elhallgatja, »de higgyük el neki, a mai pincézéri kar nem érdemli meg, hogy érdekükben csak egy lépést is tegyünk.«

No hát erre egy szót sem szölok! A magyar pincézerek nem adott nekem megbízást az ő érdemes voltának bizonyítgatására, amint hogy ennek elismerését bizonyára legkevésbé várja Posch úrtól is. De hát köszönjük neki, hogy ily nagyra becsüli pincézereinket. Most legalább tudjuk. S ezek érdekében fogyaszt ön uram oly sok papirost, tintát és szót?

Meg vagyok győződve, — írja ön keserűségében, — hogy (a nyugdíjintézet) úgy ahogy ezek akarják, sohasem fog létesülni. Szép öntől, hogy ilyen nagy a bizalma a szép reform előkészítői iránt, kiknek e minőségükben országos mandátumuk van, legalább is olyan szép, mint a hogy kifogásolja a bizottság tagjait is, akik közül pedig, ha jól tudom, egyetlen egyet sem ismer, nem is szólva arról, hogy fogalma sincs arról, hogy mit tesz az előkészítő bizottság a nyugdíjügy érdekében.

Egy nem ismert szaklapot akarunk szubvenzionálni! Ohó uram! Ha nem családóm, ez a nem ismert szaklap mi volnánk, vagy mi? Ej, ej! Így leleplezni önmagát! Úgyesebbnek gondoltam volna. Vagy ön talán csak a »Vendéglősök Lapját« tartja szaklapnak? Mert az ön cikkéi talán ott látnak napvilágot? Ugyan kérem — az ön jövőta nélkül immár tíz éve vagyunk, s mondhatom, nagyon is jól vagyunk, s ön nem is ismer? Ugyan hogy maradtak vissza egy ember a tizenkilencedik század végén ennyire a kortól, aki a vendéglospár terén elég szaporasággal — noha nem elég alaposággal — produkálja cikkéit s nem ismeri »A Vendéglost«, amely nagyon jóra való lap, noha még nem vitte fel — az önnel való ismeretség.

»A megélhetés évről-évre nehezebb lesz« bekezdésű passzusában cikkében ezt írja »Tanult elemek mennek tönkre? Nem! stb. stb. Tettek a vendéglősök emiatt már egy sikeres lépést? Dehogy. Gyűléseznék, kongresszusokra mennek, határocznak, kívánnak, tiltakoznak — maguk között. De hol rejlik ennek oka?«

S feltevéen nagy hamleti képpel a lét vagy nem lét feletti kérdést, mi önnök arra a felelet? Ez: »Olyant választanak egyhangulag az élükre, kinek elég van, ki sorsával meg van elégedve. Miért fájjon nekem a te fejed?«

Értjük önt uram. Nagyon értjük, hogy és hova élezott gyanúsító oldalvágása! S mert értjük — mert hisz ön homályosan, de elég érthetően szól, megmondjuk önnök nyíltan:

A vendéglősök minden lehető megtettek eddig iparunk képestéshez kötésének érdekében s ajánlom önnök, tanulja meg kívülről Koch József remek, e tárgyban tartott kongresszusi előadását. (Megjelent ebben az ismeretlen szaklapban 1896. okt. 1-én.) Abból sokat tanulhat.

A vendéglősök nem »maguk közt« munkálkodnak, hanem tiszteletreméltó tekintélyük folytán a kormányval és hatóságokkal együtt. Olvassa el az »Értesítőben«. (Tudja mi az?) megjelent beadványokat a kongresszusi határozatok tárgyában. Azokból meg többet tanulhat. Végül pedig tanulja meg, hogy vendéglöseink élén egy olyan ember áll, akinek igaz, hogy elege van — becsületesen szerzte — igaz, hogy sorsával meg lehet elégedve — legyen is Isten segítségével mennél tovább — de akinek e mellett bizony elégszer fáj a feje te miatt is, s aki oly magasan s oly erősen áll ott, ahol van, hogy oda inferior hangok fel sem hallatszanak.

Jegyzőkönyv.

Felvitette a »Budapesti pincézér együletnek« 1897. évi április hó 12-dikén, saját egyleti helyiségében tartott

rendes választmányi ülésén.

Jelenvoltak: Kiss Henrik elnök, Fabos Ödön Ritter Frigyes, Rusznayák Ferenc, Schneider Lajos, Kelemen József, Werler Lajos, Mitrovác Adolf, Givizer Károly, Haberl Adolf, Reinprecht Károly, Pauli Antal, Hamm Károly, Gajárszky Károly választmányi tagok és F. Kiss Lajos, »A Vendéglős« segédszerkesztője. Kiss Henrik elnök megnyitván az ülést, örömmel üdvözi a megjelent választmányi tagokat. Csupa jó ismerősök lévén jelen, a formaszert bemutatásokat feleslegesnek tartja, kéri a választmány tagjait, hogy a jövőben is a maihoz hasonló buzgalommal vegyenek részt az egyleti ügyek intézésében. Titkár csak a mostani ülésen legyen választandó, a jegyzőkönyv ideiglenes vezetésére F. Kiss Lajost,

hitelesítésére Givizer Károlyt és Haberl Adolfot kéri fel.

Örvendetés tudomásul szolgál.
A napirend első pontjának értelmében F. Kiss Lajos olvassa a múlt közgyűlés jegyzőkönyvét.

Rusznák Ferenc óhajtja, hogy a közgyűlési jegyzőkönyvnek az előkvalifikációra vonatkozó része egyhangú megválasztásról lévén szó, oda javíttassék, hogy a másokra esett 1—2 szavazat töröltesse.

Mitrovác Adolf örömet fejezi ki a felett, hogy a Wagner József szerkesztésében megjelenő „A Vendéglős” című szaklap az egylet hivatalos lapjává tételét, mintán ez az egylet ügyeinek csakis hasznára lehet; kéri a lap jelenlévő segédszerkesztőjét, hogy kövessen el mindent a lap útján az egylet anyagi és erkölcsi érdekében.

Mintán a jegyzőkönyvre több megjegyzés nem tétel, az elnök a jegyzőkönyvet elfogadottnak jelenti ki és a kijelölt hitelesítővel alá is írta.

A napirend második pontja a titkárok és ellenőrök választása volt. Ezen állások az elnök en-bloc ajánlatára a következők választottak meg:

I-ső titkár: Rusznák Ferenc

II-dik titkár: Haberl Adolf

Ellenőrök:

I—IV. ker.: Ritter Frigyes

V. ker.: Henczel Lajos

VI. ker.: Végh Miklós

VII. ker.: Fabos Odón

VIII—IX. ker.: Pauli Antal

Körhízelőnör: Szabó György

A megválasztottak nevében Rusznák Ferenc mond köszönetet a választmányának.

A napirend harmadik pontjának tárgyalásán Rusznák Ferenc titkár olvassa a budapesti vendéglősök szakirányú tanoncziskolája igazgatójának az ezen jegyzőkönyvhöz mellékelte 407. sz. átiratát.

Többek hozzászólása után az elnök határozatlalag kimondja, miszerint a választmány az átiratot köszönettel tudomásul veszi s a maga részéről az iskola rendszeres látogatására egy nyolcztagu bizottságot küld ki.

Önkéntes jelentkezés folytán e bizottság következőleg alakult meg.

Minden hónap első hetében:

Mitrovác Adolf

Givizer Károly.

A második héten:

Rusznák Ferenc,

Werler Lajos.

A harmadik héten:

Kiss Henrik

Gajárszky Károly.

A negyedik héten:

Scheider Lajos

Hamm Károly.

Elhatározatlik egyuttal, hogy a titkár a szakiskola felügyelő-bizottság elnökéhez ily értelemben átiratot intézzen.

A napirend negyedik pontja értelmében Rusznák Ferenc felolvassa dr. Solli Odón ügyvédnek, mint az alakítandó országos pinczérnyugdíjintézet jogtanácsosának f. évi március hó 15-dikéről és Nérey Dezső mint ugyanezen intézet előkészítő bizottsági elnöknek f. évi április hó 4-dikéről keltezett átiratukat.

Kiss Henrik elnök közli a választmányal, hogy neki a nyugdíjügy jelenlegi állásáról, valamint arról, hogy az egylet e tekintetben minő kötelezettséget vállal magára, nincsen tudomása. Az intézmény létesítését ő is kívánatosnak tartja, valamint azt is, hogy az egylet a kongresszus létrejöttétől tőle telhetőleg előmozdítsa.

Többek hozzászólása után az elnök a következőket jelenti ki határozatképen:

1. A választmány az átiratok tudomásul veszi s azok a jegyzőkönyvhöz csatoltatnak.

2. A kongresszus előkészítő bizottságába egy, Kiss Henrik, Marczinka József, Mitrovác Adolf, Végh Miklós, Böhm Emil, Lindebner Ede, Gajárszky Károly, Fabos Odón, Rusznák Ferenc, Pauli Antal, Givizer Károly és Reinprecht Károly tagokból álló (tizenkettőtagu) bizottságot küld ki.

3. A bizottság végleges határozatok hozatalára és anyagi hozzájárulás meghatározására nincsen felhatalmazva, hanem tanácskozási eredményéről az egyletnek jelentést tenni és esetleg jóváhagyást kérni tartozik.

4. A közösen megtartandó értekezlet idejének és helyének megállapítását a kávésegek körének bizottságára bizza.

5. hogy a titkár intézzen ily értelmű átiratot Nérey Dezső bizottsági elnökhez.

Rusznák Ferenc titkár felolvassa a budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának az ez évi közös báljuk jövedelméről szóló kimutatást.

Örvendetés tudomásul vétetik. A kimutatás a jegyzőkönyvhöz fog csatoltatni.

Titkár felolvassa Marczinka József lemondó levelét.

Sajnálatos tudomásul vétetik.

Mitrovác Adolf választmányi tag indítványt tesz az egylet hivatalos iratainak postai kézbesítésére vonatkozólag.

Az ezredéves országos kiállításon

a Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Teljes vendéglő s kávéházi

konyha-berendezést, vörösréz-edényt, kávéházi tűzhelyek 50% futási megtakarítással, ajánl mindennemű rézműves munkát, valamint saját szabadalma szerint készített kávé- és tea-főzőgépeit

legjutányosabb áron, pontos kivitel mellett

GALLIK LAJOS rézműves,

Budapest, VII., dohány-utca 6.

Javítások és czinezések gyorsan elkészíttetnek és jutányos áron számíttatnak

Ócska vörösréz napi áron megvétetik vagy becsereztetik.

Die Buchbinderei mit Maschinenbetrieb
von Leopold Neumann
BUDAPEST, VIII.,
Museum-körül 10.
fabrizirt seit Jahren als Specialität
Kaffeehaus-Mappen, Speisekarten-
Decken und Rohrzeitungshalter aus
dem besten Material.
Gediegene Arbeit. — Prompte Lieferung. — Prospekte zu Diensten.

BRAUN DOMINO

SEC CHAMPAGNE

versenyez nemcsak a hazai, de valamennyi külföldi pozsgőgyártmányal is.

Gyár: Velence (Fehérmegye).
Központi iroda: Budapest, VIII., Üllői-út 60.
Kapható csakis előlők fűszer- és csemegeüzletekben.

Kávések részére.

Glanz József

cs. és kir. szabadalmazott játékkártyagyára

ajánlja mindennemű legfinomabb kivitelű és minőségű játékkártyáit a legolcsóbb árak mellett. Egyedüli képviselő:

Tauszig Ignác

Budapest, VI. ker., Teréz-kört 15. szám.

(Az udvarban)
A játékkártya-tisztítás egészen bécsi genre szerint történik.

A választmány, tekintettel a pénzbeli kezelés reformjának szükséges voltára, addig is, míg a titkár erre nézve módosító indítványát meg nem szerkeszti, a jelenlegi, kevesebb költséggel járó kézbesítési forma mellett foglal állást.

A pinczerek, szállodások, vendéglősök, kocsmárosok és kávések ORSZÁGOS NYUGDÍJEGYESÜLETE.

Budapesti kávésegek köre.

Hosszabb szünetelés után a Budapesti kávésegek köre újra a tevékenység színterére lép. A kör legutóbb tartott választmányi ülésén kiküldte a maga kebelőlők azokat, akiknek feladata leendő országos pinczér-nyugdíjintézet létesítése érdekében Budapesten május hóban tartandó kongresszus szervezési munkáját, a szathmári, illetve szegedi kongresszus mandátumában részes Budapesti pinczérnyugdíjintézet hasonczélból alakított bizottságával együtt végezni.

Ezzel a ténnyel a Budapesti kávésegek körenek ügye ismét aktualissá válik s talán több mint természetes, ha mi, kik annak idején, midőn ezen intézmény létesült, annak minden egyes mozzanatát figyelemmel kísértük, ma, hogy a kör sajnosan nélkülözött tevékenységének fonalát újból felveszi, elsősk akarunk lenni üdvözlő szavunkkal.

Annak idején, midőn a kör Nérey Dezső buzgólkodása folytán létesült, mi voltunk a legelső, akik reámutattunk arra, minő szempontok teszik szükségessé e kör létesítését. Reámutattunk, hogy e kör létesítését nemcsak a kávésegek anyagi érdekei, hanem szellemi és erkölcsi haladásuk is sürgető szükségképp követelik, s hogy főleg társadalmi, valamint az oly régóta hiányzó kollegialis összetartás létrehozása szempontjából mily nagy hivatás vár e körre.

E kör eme hivatottságának erkölcsi jelentősége csak emelkedett akkor, midőn az országos pinczérnyugdíjintézet létesítése érdekében tartott első országos pinczér-kongresszus a nyugdíjintézet létesítésében a budapesti pinczérnyugdíjintézet kivül a kávésegek körének is vezető szerepet juttatott.

Az ország egyesült pinczérnyugdíjintézetek bizalmának ilyetén megnyilatkozása a lokális jellegű s a speciális budapesti helyiérdekeken kivül, amelyek pedig már önmagukban is eléggé nyilvánvalóvá teszik a kör fennállásának szükségességét a kávésegek társadalmi érdekeinek megvédése szempontjából, még az eredetnél is nagyobb erkölcsi jelentőséget ad a Budapesti kávésegek körenek éppen ama nagyjelentőségű reformtörvények megvalósítása szempontjából, amelyek — mint például, hogy csak a legfontosabbat említsük, az országos pinczérnyugdíjintézet — megvalósulásukat jó részben e köről várhatják.

A kávésegeknek, noha éppen az utolsó években nem egy életbevágó intézkedés történt anyagi és erkölcsi érdekeiknek megvédelmezésére és biztosítására, még nagyon sok, fontos és jogosult követelése vár teljesítésre, különösen társadalmi téren amelyek megoldandó feladatként nehezdenek vezetőik vállaira. Nincs meg az a pozíciójuk még ma sem, amely őket joggal megilletné a társadalmi egyenlőség alapján; nincs meg az az érdekkörük, mely legfontosabb érdekeiket a testületi szellem alapján és erejével képviselné; anyagi, erkölcsi és szellemi érdekeik minden támaszt, minden védelmet nélkülöznek, nincs meg a maguk önrendelkezési joguk s még az az intézmény is, amely az elagott és munkaképtelenné vált segédeknek utolsó betevő falatját megadni, özvegyeiket s árvaikat táplálni volna hivatva, az országos pinczérnyugdíjintézet — ez idő szerint legalább — még elintézetlenül áll.

Mindezen törekvések megvalósítása, mindezen feladatok megoldása programját képezi a Budapesti kávésegek körének is; egytől-egyik fényes tanujelei a kör hivatottságának és magaslatos rendeltetésének s ezért csak üdvözlőni tudjuk a vezetőket, hogy nemes buzgalommal s törhetlen kezetartással megkezdett művök folytatásához újból hozzáfogtak.

Wagner József.
A Budapesti kávésegek köre a létesítendő Pinczerek, szállodások, vendéglősök, kocsmárosok és kávések országos nyugdíjegyeselete érdekében Budapesten f. évi május hóban tartandó országos

kongresszus előkészítő-bizottságába legutóbb tartott választmányi ülésén a következő választmányi tagokat küldte ki, Nérey Dezső elnökle a alatt: Miskei Lajos, Halasy Gyula, Rigó József, Lőrincz Elek, Olmosy József, Leslhummer Lajos, Fritz Ferencz, Schwarz Ferencz, Holländer Dezső, Magyarits Gusztáv, Sándor Károly, Deutsch Lajos.

A »Budapesti pinczer-egylet« és a »Budapesti kávésségdek köre« által az országos pinczer-nyugdíjgyesület érdekében tartandó májusi kongresszus előkészítő bizottságába kiküldött irak figyelmeztetnek, hogy az első közös érdelemes ülés f. évi május hó 11-dikén délután 3 órákor a »Budapesti pinczer-egylet« vármegyeháza-utcai helyiségeiben fog megtartani.

Az előkészítő bizottság.

A pinczerek, szállodások, vendéglősök, korcsmárosok és kávéos országos nyugdíjgyesületének alapszabály-tervezete.

(Folytatás és vége.)

IX. A tagság megszűnése.

56. §. Megszűnik a tagság:

- halál,
- kizárás folytán, és végül
- a 29. §. esetében.

57. §. Kizárható az egyesületből az, a ki nyereségvágyból elkövetett bűntett vagy vétség miatt jogerejűleg bűnösnek ítéltetett.

A kizárás folytán a kizártnak az egyesülettel szemben minden joga, befizetett járulékára minden igénye elenyészik.

58. §. Kizárható az egyesületből:

- a ki összeférhetlen természetűe által a tagok közti jó egyetértést veszélyezteti;
- a ki a kar jó hírnevét elhomályosító tettel követ el;
- a ki botrány okozó, kicsapongó életmódot folytat.

Ezen kizárás esetében a befizetett tagsági díjak teljes összege kamatok nélkül a kizártnak visszafizetendő.

59. §. A 36. és 37. §§. eseteiben az illetékes választmányok 5 tagu fegyelmi tanácsban határoznak; e határozat felülvizsgálat céljából az Igazgatóságához 15 nap alatt a kizártnak védelmével együtt felterjesztendő.

X. Szervezet.

60. §. Az egyesület szervei:

- Közgyűlés.
- Igazgatóság a központi irodával.
- Felügyelő-bizottság.
- Választmányok.

A) Közgyűlés.

61. §. A közgyűlés rendes, vagy rendkívüli.

62. §. Rendes közgyűlés évenként egyszer, a naptári év második negyedében Budapesten, vagy az ország azon városai valamelyikében tartandó meg, hol nyugdíjgyeleti választmány működik és hova a választmány részéről meghívást kapott.

63. §. Hatáskörébe tartozik:

- Az egyesület elnökének, két alelnökének, tiszteletbeli tagjainak, igazgatóságának, felügyelő-bizottságának megválasztása és felmentése;
- az elnök, két alelnök általános- és igazgatósági felügyelő-bizottsági tagok viszonylagos szöbbséggel 3 évi időtartamra választatnak;
- alapszabályok megállapítása, esetleges módosítása;
- költségvetés és zárszámadások tárgyában határozathozatal;
- a jövő évi közgyűlés helyének megállapítása;
- az igazgatóság ellen a felügyelő-bizottság, választmányok vagy egyes tagok részéről emelt panaszok elbírálása;
- az egyesület felosztása és vagyonának hovatordítása tárgyában határozathozatal;
- indítványok tárgyalása.

Az egyesület tagjai tartoznak a közgyűlésen tárgyalatni óhajtott indítványait az e) pontban említett panaszok kivételével — melyek a közgyűlésen közvetlenül megtehetők — legkésőbb minden év márczius hó végéig illetékes választmányuk útján a központi irodába írásban beterjesztetni.

64. §. A közgyűlést az alapszabályszerűen összehívott összes alapító, tiszteletbeli, rendes- és pártoló-tagok képezik. A tanácskozássokat az egyesület elnöke vagy alelnöke, akadályoztatásuk esetében az igazgatóság által saját kebeléből választott igazgatósági tag vezeti.

65. §. A közgyűlést az elnök (64. §. 2. p.) a 78. §. esetében a felügyelő-bizottság hívja össze. A tiszteletbeli- és alapító-tagok személyesen, a rendes- és pártoló-tagok a választmányok útján hívandók meg. A meghívókat legalább 30 nappal a közgyűlés határnapja előtt a tárgysorozat csatolása mellett le kell küldeni a választmányokhoz, melyek a tagok értesítéséről alkalmas módon gondoskodnak.

68. §. A közgyűlésen szólási- és szavazási joggal az alapító- és tiszteletbeli tagokon kívül csupán azon rendes tag bír, a ki tagsági díjával a f. évi márczius 1-ét megelőző időből hátralekban nincs. Ezen körülményt a választmányok szavazójegy kiállításával igazolják.

SZT.-MARGITSZIGETI

ÜDITÓVIZ

a legkiválóbb és legolcsóbb
ásványos savanyúvíz
és
egészség-ápoló ital.

Kitűnő eredménnyel használtatik:

Köszvény-, gyomor- és bélbajoknál, garat-, gége-, tüdő- és hólyaghurutnál.

Kapható: Legtöbb gyógyszerárban, ásványvíz-, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

FÖRAKTÁR:

WERNER ADOLF-nál
(FRUM ISTVÁN UTÓDA)

Budapest, II., Batthyány-utca 3. sz.

Telefon 90-97.

Főhercegi Szt.-Margitszigeti felügyelőség.

Fried Zsigmond

mű-esztergályos

kávéházi eszközök raktára

— és javító-műhelye. —

Budapest, VI., nagymező-utca 9.

Tekegolyók pontosan és jutányosan esztergáltatnak.

Használt golyók és dákok olcsón mindig raktárban.

Csorra golyók magas áron vétetnek és becseréltetnek.

Kőbányai Király-serfőző

részvény-társaság.

Termel:

Ászkorsört

Királysört

Márzsiusisört

Koronasört

és

Bajorsört.

Városi iroda:

VII. Kertész-utca 40.

Korona-pezsgő.

Próbáladák 2 palackkal bérmentve Magyarország és Ausztria bármely postafiókára 3 frt utánvéttel. — Viszontelárusítónak megfelelő árengedmény.

Mattes János.

Budapest, Haris-bazár.

Kaphatók Szimon István főútlek váci körút 12. főútlek váci körút 60 és Terej-körút 35. — Vogel Gyula Andrassy-ut 29. — Rabseh Sándor kerepesi ut 11. — Sallay István kerepesi ut. — Török Bódog kerepesi ut. — Diósy Kálmán Kerepesi ut 22. Weinberger Gusztáv Calvin-ter. — Tóth Imre állói ut 73. — Czékkel Ferencz neveléjs-utca. — Steurer Antal róza-utca. — Gálzler Béla Buda, Vár. — Sellner Gyula Buda, Vár. — Schedel János Buda, főut. valamint a legtöbb fűszer- és csomage-üzletben.

A megjelenésben akadályozott rendes tagok magukat rendes tag által képviselhetik, tartoznak azonban az erre vonatkozó megbízás a választmányok által írásban kiállítatni.

E megbízások két példányban állítandók ki, egyik példány a megbízottnak adandó át, a másik pedig legalább 3 nappal a közgyűlés előtt a központi irodának felterjesztendő.

A megbízás csak egy közgyűlésre bír hatálylyal és egy-egy tag legfeljebb 20 szavazásra jogosult tagot képviselhet, ennny helyett szavazhat.

69. §. Tanácskozás és határozathozatalhoz legalább 50 szavazatképes tag jelenléte szükséges; ha a közgyűlés a megjelent tagok csekély száma okából határozatképes nem lenne, az elnökség 30 napon belül Budapestre újabb közgyűlést hív egybe, mely a megjelentek számára való tekintet nélkül — az elhalasztott ülést tárgysorozatra nézve határozatképes; a 63. §. b), f), pontjaira nézve azonban csak az összes szavazatképes tagok $\frac{2}{3}$ -át képviselő közgyűlésen lehet abszolút többséggel határozni.

70. §. Rendkívüli közgyűlést a felügyelő-bizottság, vagy az igazgatóság hív egybe, 50 szavazásra jogosult tag kivanatára az elnökség rendkívüli közgyűlést tartozik egybe hívni. A rendkívüli közgyűlés Budapestre hívandó össze, egyebekben a rendes közgyűlésre vonatkozó határozatok itt is alkalmazandók.

71. §. A közgyűlés jegyzőkönyvét az elnök által kijelölt két egyesületi tag, mint jegyző vezeti; a jegyzőkönyvet az elnök, jegyzők s a hitelesítésre felkért 3 tag írják alá.

Sokszorosítás után egy-egy példány minden választmánynak megküldendő.

B) Igazgatóság.

Központi iroda.

72. §. Az egyesületnek legfőbb kormányzó és végrehajtó szerve az igazgatóság. Tagjai: az egyesület elnöke, két alelnöke, jogtanácsosa, a választmányok elnökei és a közgyűlés által a budapesti tagok sorából 3 évre megválasztott tizenkét igazgatósági tag. Az egyesület elnöke és két alelnöke egyszer-smint az igazgatóságának is elnöke, illetve alelnökei.

73. §. Az igazgatóság hatásköre:

- az egyesület vagyonának egyetemleges vagyoni felelősség terhe mellett gyümölcsöző kezelése;
- költségvetési tervezet és zárszámadások előzetes tárgyalása és minden év márczius 1-én a felügyelő-bizottsághoz áttétele;
- készítendő ügyrend szerint az egyesületet érdeklő összes fontosabb és a jelen alapszabályok által különösen is hozzá utalt ügyeknek intézése;
- jogtanácsos és a központi iroda segédzse-mélyzetének megválasztása, illetményeik megállapítása.

74. §. Az igazgatóság minden hónap utolsó hetében ülést tart, melyre a jogosultak 8 nappal a kitűzött határidő előtt a tárgysorozat közlése mellett meghívandók; 4 igazgatósági tag kivanatára az elnök 3 napon belül rendkívüli ülést tartozik egybe hívni.

75. §. Az egyesület harmadik személyekkel és tagjaival szemben az igazgatóság képviseli. Az egyesület kötelező aláírást az elnök egy igazgatósági taggal együtt eszközli.

76. §. Az üléseken elnök, vagy alelnökök egyike, vagy a megjelentek közül a legidősebb igazgatósági tag elnököl, érvényes határozathozatalra legalább 5 tag jelenléte szükséges.

A határozat szöbbséggel hozandó, szavazat-egyenlőség esetén az elnök dönt.

Az egyesületi vagyon elhelyezése kérdésében csakis az összes igazgatósági tagok $\frac{2}{3}$ -ának abszolút többsége hozhat érvényes határozatot; ez ügyben mindig névszerintli — vidékiektől póstai uton is elfogadható szavazás rendelkezés el s a netáni károsodás jóvátetele csupán azon igazgatósági tagok nem terhelik, kik az elhelyezés ellen tiltakozásukat kifejeztellen jegyzőkönyvbe vételek.

Az igazgatósági ülések jegyzőkönyveit jogtanácsos vagy helyettese vezeti, a következő ülésen felolvassa az elnök s két igazgatósági tag — az előző bekezdés esetében valamennyi a határozathoz járult igazgatósági tag — hitelesíti; minden választmánynak 8 nap alatt egy-egy példány megküldendő.

77. §. Az igazgatóság alapszabályellenes rendelkezéséért a közgyűlésnek felelős.

78. §. Az igazgatóság mindaddig, míg az egyesület tagjainak száma a 3000-ét meg nem haladja, semminemű díjazásra igényt nem tart. Ezen tag-szám meghaladása esetén jelenléti jegyeket kapnak, melyek értékét a közgyűlés állapítja meg.

79. §. Az igazgatóságának közvetlenül alá van rendelve az egyesületnek állandóan működő intéző szerve: a központi iroda. Elen áll a jogtanácsos, ki az ügymenten folytonosságáról, az egyesület működésének zavartalan, pontos menetérol gondoskodik.

80. §. Feladata főleg:

- az igazgatósági ülések tárgyainak elkészítése, azokon előadói tisztl végzése;
- költségvetés és zárszámadások tervezetének minden év február 1-éig elkészítése;
- az egyesületi tagok összesített nyilvántartása;

d) a szükséges nyomtatványok tervezése, beszerzése és a választmányoknak azokkal ellátása;
e) a választmányok ügykezelésének ellenőrzése; e célból előzetes bejelentés után az ügykezelést a helyszínen felülvizsgálhatja, a tapasztalt hiányok elhárítását az igazgatóság útján szorgalmazza;
f) az egyesületnek actív és passiv pereiben és perenkívüli ügyekben képviselete.

C) Felügyelő-bizottság.

81. §. A felügyelő-bizottság hat rendes és három póttagból áll; kebeléből elnököt választ, ki tárgyalásait vezeti.

Minden évnegyed utolsó hetében rendes ülést tart, melyeken felvett jegyzőkönyveit az igazgatósághoz átteszi;

érvényes határozat hozatalhoz legalább 3 tag jelenléte szükséges.

82. §. A felügyelő-bizottság az egyesület ügykezelését minden irányban ellenőrzi; — e célból kebeléből az egyesület könyveinek, iratainak és pénztárnak felülvizsgálására tagjait úgy a központi irodába, mint a választmányokhoz bármikor kiküldheti, évenként legalább kétszer a központi vagyonkezelést tüzetesen felülvizsgálja, a netáni rendellenességek megszüntetésére az igazgatóságot, választmányokat záros határidő alatt felhívja; az évi költségvetési tervezetet és zárszámadásokat minden év márciusában felülvizsgálja, észrevételeit az igazgatósággal közli, s a költségűlésnek jelentést tesz. Ha az egyesület vagyonát veszélyeztetve látja, a szükséges biztosítási intézkedések megtétele — esetleg rendkívüli közgyűlés összehívására írárt haladéktalanul intézkedik.

83. §. A felügyelő-bizottság díjazására nézve a 78. §-ban foglalt intézkedés alkalmazandó.

D) Választmányok.

84. §. A fővárosban és minden oly vidéki városban, hol a rendes tagok száma legalább 30-ra szaporodott, választmányok alakítandók.

85. §. A budapesti választmány áll: elnök, alelnök, titkár, ellenőr, 24 rendes és 12 pótvalasztmányi tagból, a vidéki választmányok: elnök, alelnök, pénztárnok, ellenőr, 12 rendes és 6 pótvalasztmányi tagból állanak, kiket 3 évi időtartamra első ízben a helyenként jelentkezők, azután a közgyűlésen megjelenési joggal bíró rendes tagok, és pedig a tisztviselőket általános, a rendes és póttagokat viszonylagos szótöbbséggel választják.

86. §. Ha a választmány valamelyik tagja négy egymásután következő ülésben indokolatlanul meg nem jelenik, önként kilépettnek tekintetik és helyébe az első póttag hívandó meg, ki ettől fogva a választmányi üléseken résztvehet.

87. §. A választmányok hatáskörébe tartozik általában a tagok nyilvántartása, a tagdíjak beszedése, könyvelése, az igazgatóságokhoz juttatása, a tagfelvétel, kizárási, végkielégítés, nyugdíjazás, halasztások stb. kérdéseiben mint első foku közeg a jelen alapszabályok értelmében határoz; az eljárási szabályokat az igazgatóság dolgozza ki.

88. §. A választmány minden hónap első hetében rendes ülést tart, melyen jegyzőkönyvet vezet és ezt legkésőbb 8 nap alatt elnök, ellenőr és két választmányi tag által aláírva az igazgatóságnak megküldi.

89. §. A pénztárnok és ellenőr $\frac{2}{3}$ — $\frac{1}{3}$ -ad arányban az igazgatóság által megállapítandó — 30 frtnál nem kevesebb óvadékokat tesz, mely összeg az egyesületi vagyontól elkülönítve az igazgatóság által gyűmölcsözőleg kezelendő s a letevőknek 4% kamat fizetendő.

90. §. A pénztárnok és ellenőr hetenként hivatalos órat tartanak, melyen felvételre jelentkezőknek a kellő útbaigazítást megadják, őket előjegyzik, tagdíjakat beszedik, nyugtáványozzák, a befolyt összegekkel havonként a választmányi ülésen elszámolnak, és kötelesek minden hó 10-ig a kezükhez befolyt tagsági járulékokat az igazgatóság címére beküldeni.

91. §. A választmányi vagyoni felelősség terhe mellett köteles felügyelni arra, hogy a pénztárnok és ellenőr követelményeiknek pontosan és lelkiismeretesen megfeleljenek; a mennyiben pedig szabálytalanság vagy visszaélés jutna tudomására, annak elkövetőjét állásától azonnal felfüggeszti az elnök, a kellő biztosítási intézkedéseket, könyvek, pénztár stb. elzárását — haladéktalanul megteszi, további intézkedések megtétele végett pedig 48 óra alatt rendkívüli választmányi ülést hív egybe és egyidejűleg az igazgatóságot is sürgősen értesíti.

92. §. A választmányok elnökei-, alelnökei- és rendes tagjainak díjazására a 78. §. határozmányai irányadóak.

A pénztárnokok és ellenőrök és a fővárosi választmányi titkára 600 korona erejéig terjedő nyugdíj-igényt! díjmentesen biztosíthatnak maguknak, ezen felül pedig a tagsági járulék felét fizetik.

A fővárosi választmányok ellenőre és pénztárnoka ezen felül az igazgatóság által megállapítandó külön díjszabásban is részesíthető.

XI.

Az egyesület feloszlása.

93. §. A nyugdíj-egyesület feloszlatását általános szótöbbséggel csak olyan közgyűlés határozhatja el, melyen a rendes tagok kétharmada jelen vagy képviselve van. A feloszlató közgyűlésre az összes tagok legalább egy hónappal előbb meghívandók

Borpinczék

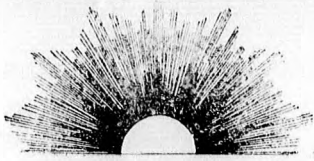
igen jutányos árban

Kőbányán

Maglódi-ut 5. sz. alatt

azonnal bérbe adandók.

BOROSS TESTVÉREK

Acetylen világítási vállalata

Budapest, IV. Harisch-bazár 19.

Készít magyar királyi szabadalmozott Acetylen-fejlesztőket,

berendez magánlakásokat, egyes házakat, utcákat, nyaralókat, vendéglőket, kávéházakat, gyártelepeket, vasuti és hajóállomásokat.

A berendezés költsége igen olcsó.

A jelenkor legszebb világítása és olcsóbb mint a petroleum-világítás.

Harisch-bazári üzletünkben megtekinthető egész nap.

Acetylen-fejlesztők raktáron vannak és berendezések azonnal eszközölhetők.

CSÁKY ÁRMİN Budapesten

VI. Andrássy-út 57 (a Millenium kávéházzal szemben).

Kitüntetve: 1885. évben a budapesti országos kiállításon. 1889. évben a párisi világkiállításon.

Ajánl konyharuhákat minden nagyságban

- szakács, pék, cukrász, hentes stb. számára
- Kabátok zsinórvelezből frt 150, 2. 250
- Kabátok pique-velezből frt 2. 250, 3.
- Kabátok csinavat. v. satinból frt 1.25, 1.50 2. 250.
- szakács-nadrágok (pantalón), pamut-kamm-garnból, kék, fehér esikós, 2.50—3 frt-ig.
- szakács-kötenyek, fehér, erős szálu cretonból, kr. 40, 50, 60.
- szakács-kötenyek, fehér, erős szálu vászonból, kr. 60, 80, 100.
- szakács-sapkák, különféle alakban, kr. 25 3., 35, 40.

Ezen fehérnemű czegegnek külön speciálitása és a legjobb uraság szállodák és konyhák bálatalam szállítottatik.

Részletes árjegyzékek fehérnemű és férfiruhákból kívánatra ingyen küldetnek.

Az ezredéves országos kiállításon az állami ezüst-éremmel és a milleniumi nagy-éremmel kitüntetve.

Pécsi tejszarnok

csemege-sajt-gyára és első magyar pogácsasajt-gyára

PÉCSETT

ajánlja következő kiváló minőségű különlegességét:

- Pécsi csemege-sajt
- Trappista-sajt
- Impérial-sajt
- Pikáns sajtocskák
- Pécsi pogácsasajt (kvargli)
- Kitünő édes tea-vaj.

Árlappal kívánatra készséggel szolgálunk

és a mennyiben a tagok $\frac{2}{3}$ -a össze nem jönne, 15-öd napra új közgyűlés hívandó egybe, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes.

94. §. Az egyesület vagyonának hováfordítása fölött a feloszlatást elrendelő közgyűlés határoz és a határozat végrehajtására külön bizottságot választ.

95. §. A végrehajtó-bizottság mindenképp azon személyeknek, kik az egyesülettel nyugdíjat huznak, nyugdíjat biztosítja, vagy pedig a megváltás tárgyában a jogosítottakkal egyezsége lép. A fennmaradó vagyon pedig vagy a tagok között szerzett biztosítási igényük számadászerű érteke arányában feloszlja, vagy pedig a szakfoglalkozást űzők érdekét előmozdító egyesület javára fordítja.

A határozat végrehajtása előtt jóváhagyás czéljából a m. kir. belügyminiszter urnak feltejesztendő.

96. §. Azon esetben, ha az egyesület ezen alapszabályokat meg nem tartja, a mennyiben további működése által az állam vagy az egyesületi tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnek, a m. kir. belügyminiszter által haladéktalanul felfüggeszthető s a felfüggesztés után elrendelendő vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlatható, vagy — különbeni felosztás terhe alatt — az alapszabályok pontos betartására kötelezhető.

Budapestben, 1897. évi február hó 1-én.

Dr. Solti Ödön,
ügyvéd.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata minden hét pénteki napján reggelit tart, és pedig:

Május 7-én Steinbeisz János kis stáció-utca 7.

Május 14-én Schwáb Antal akácfa-utca 7.

Förster Konrad vendéglős, a Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának közkedveltségű választmányi tagja — mint értesülünk — átvette a müncheni hírneves Löwenbräu sörfőzde magyarországi képviselőségét, s egy a palack, mint a horvábi nagyeladásra nagy és szakszerű berendezésű sörraktár rendezteté.

A New-York kávéház étterme, mely ez idő szerint Siebelt Gyula vendéglős szakértő vezetése alatt áll, mindinkább növekvő kedveltségnek örvend a főváros élökeli közönsége részéről, a hírlapírók nagy előszeretettel látogatják e vendéglőt, hol kitünő francia konyhájához pompás magyar borokkal szolgál a vendéglős.

Harnisféger Jakab, özv. Herdlitska József körüti vendéglőnek volt főpinczere, f. évi április hó 15-dikén elegáns vendéglőt nyitott meg a Baross-utczában. Az új vendéglős boldog völegény is, amennyiben f. évi május hó 10-dikén fogja ottar elé vezetni Behofsi Terézia kisasszonyt, Behofsi közép-pulyai vendéglős szeretetreméltó leányát. A fiatal párt már előre is szívből üdvözöljük, azzal a jó kívánsággal, legyen az ég áldása frigyükön.

Kirnbauer Samu, aki a Prindl-fele étteremben az Oktogon-téren 5 éven át mint pinczér volt alkalmazva, a hársfa-utca 28. sz. alatt egy vendéglőt nyitott, ahol kizárólag Prindl-fele borokat — és ez sokat mondó — fog kiemni. Hogy pedig a konyhája is már előre ismeretes legyen, eláruljuk egyuttal azt is, hogy Kirnbauer kedves neje a Prindl-fele étterem konyhájában nőtt nagygyá. E két ok is, úgy hisszük, elég arra, hogy Kirnbauer az új vendéglős, új üzleteket fog csinálni, amit mi is őszintén kívánunk neki.

Hillebrand József, a Grand-Hotel-Hungariának kilence éven, s utóbb a Royal-vag-szállodának főpinczere, a »Budapesti pinczér-egylet« volt elnöke, f. évi április 4-dikén vette át Sturm Gyula álló-ut 30. sz. alatt levő, jó hírnévnek örvendő vendéglőjét. Az új tulajdonos gazdag tapasztalatai, nagy szakismeretei, s általános ismeret személyes tulajdonságai biztossá teszik, miszerint önálló vállalkozását teljes siker fogja követni.

Dobos erdélyi konyhája, pompás specialitásaival, a fatányérossal, vetrecével, tordai pecsényével, puliszkával és czikával nagyszamu vendéget vonz az álló-ut 24. sz. alatt levő vendéglőbe, ahol a gazda természetzerűen csak erdélyi borokkal szolgál.

Eröss »Grand Restaurant Plastico«-ja (VI. ker., Andrássy-ut 69.) kedvenc találkozója a Terézváros elegáns társaságainak. A XIV. Lajos-styblben készült étterem kitünő konyhája a tulajdonos bátor vállalkozásának teljes sikert biztosított.

An unfere fiesben Lefer. Es ist gewiß Wenigen bekannt, daß die gewöhnliche Kochweise bei sich als eines der besten Mittel gegen fiesbers im Frühjahre und Herbst so häufig vorkommenden Schnupfen und Husten bewährt hat. Die Zwiebeln werden gewiehrtheit, mit Candiszucker und noch besser mit ungebohrter Bierwürze gedämpft, und vom Saft alle zwei Stunden ein kleiner Theelöffel voll genommen. Diefen eingedochten Saft füllte man in gut verkorkten Gläsern fies in fies vererätzig haben.

Az igen tisztelt

vidéki szállodás, vendéglős és kávéház urakat

tiszteletteljesen kérjük, sziveskedjenek lapunkra, mely újszólván minden budapesti **szállodában, vendéglőben és kávéházban** található és melyet a vendégek is előszeretettel olvasnak, előfizetni.

Mindenféle vidéki tudósítást, mely szakunkba vág, szivesen veszünk és közléteszünk, ezáltal egyszersmind elérve azt, hogy vidéki szakértőink is tömörüljenek.

A lap előfizetési ára: **egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.**

Az előfizetéseket postautalvánnyal kérjük hozzánk beküldeni.

Teljes tisztelettel

„A Vendéglős” és „Kávéipar Szakközlönye” kiadóhivatala

Budapest, IV. egyetem-tér 6.

HIVATALOS RÉSZ.

A „Budapesti kávéházak betegsegélyező pénztára” f. évi május hó 10-én esti 8 órakor tartja meg (IV. ker. zöldfa-u. 14. sz. alatt lévő saját helyiségében) IV. rendes közgyűlését.

Jegyzőkönyv

felvettett Budapesten, 1897. április hó 23-án a „Budapesti kávéházak betegsegélyező-pénztára” igazgatósági üléséről.

Jelen voltak: **Steuer Sándor** elnök, **Harkai Mór** pénztárnok, **Némái Antal** és **Holstein Zsigmond** ig. tagok a munkaadók részéről;

Miskey Lajos alelnök, **Rigó József** ellenőr, **Magyarits Gusztáv**, **Fritz Ferencz**, **Foltz Károly**, **Lőrincz Elek** és **Lesslhummer Alajos** ig. tag a biztosiottak csoportjából és **Wagner József** szerkesztő.

1. Elnök esti 9 órakor az ülést megnyitja és jegyzőkönyvhitelesítőül **Holstein Zsigmond** és **Rigó József** ig. tagokat jelöli ki. Elfogadjatik.

2. Elnök felkéri a titkárt a mult ig. ülés jegyzőkönyvének felolvasására.

Titkár felolvassa az 1896. évi október hó 16-án tartott igazgatósági ülés jegyzőkönyvét és miután **Némái Antal** ig. tag ama kérdésére, hogy a jegyzőkönyv utolsó pontjában foglalt azon ig. határozat, hogy **Nérey Dezső** ig. taghoz egy hivatalos átirat intéztesse, vegre lett-e hajtva? Igenlőleg válaszolt. Az igazgatóság a jegyzőkönyvet tudomásul vette és észrevételezés nélkül hitelesített.

3. Titkár felolvassa a kereskedelemügyi miniszter egy legutóbbi kelt körrendeletét, melyben kimondatik, hogy ezenül csakis pénztári utalvánnyal vehetők fel a betegek a kórházba, kivéve sürgős eseteket; de akkor is köteles a kórházi gondnokság a pénztárt sürgősen értesíteni a felvételről. A pénztár e szerint csakis oly kórházban ápoli beteg után tartozik a kórházi díjakat megfizetni, a kiknek erre a kórházi utalvánnyal jogot adott. Tudomásul vétetett.

4. **Némái Antal** ig. tag indítványt terjeszt az igazgatóság elé, hogy **Horváth Lajos** pénzkezelőnek szorgalma jutalmazásul és buzdításul a jövőre 15 frtnyi jutalmat szavazzon meg az igazgatóság. **Harkai Mór** pénztárnok és **Rigó József** ellenőr keveslik az összeget és rövid tanácskozás után 50 koronában vélik megállapíthatónak a jutalmat. Az igazgatóság hozzájárul ezen utóbbi proponált összeghez és **Horváth Lajos** penzkezelőnek az 50 korona jutalomdíjat egyhangulag megszavazza.

5. Elnök felkéri az igazgatóságot, hogy határozon a felett, hogy mikor tartassék meg a közgyűlés.

Egyben indítványozza, hogy a kiküldöttek megválasztása és a közgyűlés egy napon ejtessék meg.

Némái Antal ig. tag pártolja az elnök indítványát és május hó 10-ére ohajtaná a közgyűlést egybehívni. Az igazgatóság mindkét indítványt elfogadja és elhatározza, hogy a betegsegélyező-pénztár helyiségében a közgyűlés és a kiküldöttek választói ülése ugyanaz nap, azaz május hó 10-én tartassék meg oly módon, hogy a kiküldöttek megválasztása esti 8—10-ig tartson és mindjárt utána a közgyűlés következék.

6. Elnök a kijelölt bizottság tagjain, akik a közgyűlésen megválasztandók névsorának megállapítását eszközlendők lesznek, ajánlatba hozza

Némái Antal, **Holstein Zsigmond**, **Miskey Lajos**, **Fritz Ferencz** és **Lesslhummer Alajos** urakat. Egyhangulag elfogadjatik és a kijelölt bizottság tagjainul megválasztattak: **Némái Antal**, **Holstein Zsigmond**, **Miskey Lajos**, **Fritz Ferencz** és **Lesslhummer Alajos**.

7. Titkár bejelenti, hogy **Havlik Emil** pénztári tag elhalálozott. Sajnálkozással tudomásul vétetett.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést 10 óra 10 perczkor berekeszti.

Miniszteri körrendelet.

Az V. ker. előjáróság a következő miniszteri körrendeletet küldötte szíjjel az összes betegsegélyező pénztárakhoz, a pénztári tagoknak a kórházakba való felvételét és a kórházi számlák kifizetését illetőleg.

6169 sz.
1897.

Határozat.

Ezen miniszteri leirat hív. másolatban tudomás- és mihez tartás vegelt az összes betegsegélyező-pénztárakkal közöltetik.

Budapesten, 1897. április 3-án.

V. ker. előjáróság

Mezey
előjáró.

Másolat.

M. kir. belügyminiszter 14061 sz.
VII. 1896.

Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak. Hivatalos elődömnék 1893. évi november 16-án 78.035 sz. a. kelt körrendelete szerint betegsegélyező pénztárakhoz tartozó betegek kórházakba a pénztár igazgatóságának, illetve orvosának engedélye nélkül csak előre nem látott, vagy véletlen baleset, vagy rögtön beállott súlyos betegedés bekövetkezése eseteiben vehetők fel, ily esetekben azonban köteles a kórházi gondnokság az illetékes betegsegélyező-pénztárt azonnal értesíteni A tárgyalásom alá került esetekből azt tapasztalom, hogy a kórházak az idézett körrendelet utasítását nem tartják meg. Emellegva felhívom a törvényhatóságok, hogy a területén fekvő kórházak igazgatóságait és gondnokságait a körrendelet utasításainak pontos betartására szigoruan figyelmeztesse. Nevezetesen: utasítsa az igazgatóságokat és gondnokságokat, hogy valahányszor oly beteg jelentkezik, aki magát betegsegélyező-pénztár tagjának vallja, vagy kire nézve ebbeli minősége a felvétel alkalmával kiderítettik, előbb követeljük tőle a pénztári utalványt, vagy engedélyt. Ha pedig az idézett körrendelet szerint a betegsegélyező-pénztári tag utalvány nélkül is felveendő, adják meg azonnal az értesítést az illető betegsegélyező-pénztárnak. Az első esetben az utalványt, a második esetben az értesítés kézbesítését tanusító vevényt mellékeljük az érvényesítés végett bemutatandó számadásukhoz. Figyelmeztesse a kórházi igazgatóságokat és gondnokságokat, hogy jelen körrendeletben foglalt utasításhoz annál is inkább szorosan alkalmazkodjanak, mert azon esetben, ha akár a beteg felvétele körüli szabályt, akár a felszámításakor a fentebbiek szerint szükséges adatok beszerzése és becsatolása iránti rendelkezést megszegik, ők fogják a betegsegélyező-pénztárakra nem háritható gyógydíjakat megfizetni, mely irányban felelősségük feyelemi eljárás útján fog megállapíthatni. Ezen rendelet a hatósága alatt álló kórházi igazgatóságoknak és gondnokságoknak külön kézbesítendő és ennek megtörténtét tanusító kézbesítési vevények hozzáam felterjesztendők. Budapest, 1897. február 12-én. A miniszter helyett: **Széll Ignác** s. k., államtitkár.

Községi választások.

Mindinkább közeledik az az időpont, hogy a székesfőváros polgársága a képviselő-testületbe újabb kiküldötteinek mandátumot fog nyújtani. Az alkotmányos küzdelem noha az elhatározó pillanat még távol van tőlünk, szelvényben, hosszában már javában folyik, a klikkek, vagy mondjuk szebben: a különböző érdekkörök már nagy munkában vannak, hogy biztossítsák maguknak a székesfőváros tanácskozó termeiben, s különféle biztosságaiban azt a hatalmat és befolyást, amelyet eddig is bírtak, s amelyet a maguk jól felfogott érdekében ezental sem akarnak nélkülözni.

Nálunk kávéosknál eddig az volt szokásban, hogy a székesfőváros kormányzásában, nekünk a törvény által is biztossított, jogainkat vagy sehogy, vagy csak nagyon lanyhán érvényesítettük. Kár is volna, késő is volna ennek okát kutatni. Nem is tesszük. Egy körülményre azonban okvetlenül reá kell mutatnunk, amely minden érvelni fényesebben bizonyítja, hogy ennek a nembánomságnak a közelmultban is milyen fényesen fiztük meg az árát.

Értem azt a küzdelmet, melyet a városi közgyűléseken az **Ős Budavár** nevű vállalat ellen folytattunk, s amelyben daczára annak, hogy egy tekintélyes rokon ipartársulattal, a »Budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulata«-val teljesen egyöntetűen és egyetértve jártunk el, végezetül oly szépen elbuktunk. Elbuktunk azért, mert olyanok határozatok ügyünkben, akik legvitalisabb érdekeinket sem ismerik, s akiket okkal-móddal, jóval-rosszal masok, akiknek érdekei a miénkivel kereszteződtek, a maguk javára informáltak.

A lecke hatott. Hatott különösen azért, mert igen sokat közlünk nagyon is közéről érintett, s mert egy csapásra nyilvánvalóvá tette azt, hogy nem kellett volna ennek így lennie — amint volt — ha a küzdőtérben többen lettek volna mellettünk, vagy mi magunk lettünk volna ott, hogy fontos anyagi érdekeinket megvédelmezzük és azokért a nagy áldozatokért, amelyeket évről-évre a közjó érdekében hozunk, a kör részéről legalább némi támogatásban részesüljünk.

A lecke hatott. De nem mult el nyomtalanul fejünk felett. Kiabrándulással, de egyuttal nagy és hasznos tanulsággal, de felébresztette bennünk az önérzetet, a jog tudatát, tevékenységre, erőink felhasználására utalt, s a közös érdekek a közös célok szolgálatára oly szoros kapcsolatban egyesített bennünket, amelyre daczára a mi tisztos ipartársulatunk nyolczvankét esztendőskorának, eddig ipartársulatunk történetében soha sem volt példa.

Testületi öntudatunk illeten felbredésében nagy az érdeme Némai Antal ipartársulati elnöknek, aki a legutóbb tartott társasestélyek egyikén, de egyébként is, ahol arra alkalom nyílt, nem mulasztotta el hangsúlyozni azt, hogy mily fontos ipari érdekeinkre nézve, hogy a székesfőváros tanácskozási termében minél többen üljenek közülünk. Buzdító szavának erkölcsi jelentőségét és súlyát növeli ama körülmény, hogy az éppen most, éppen a közelmúlt tapasztalatai után, hogy ugy mondjuk, épen kapóra jött, s nem valami theoretikus jelentőségű dologra, hanem olyan gyakorlati szükségességre vonatkozik, amelynek jelentőségét kivétel nélkül mindnyájan ismerjük, sőt sokan közülünk a maguk kárára tanultak megismerni.

Hogyan érjük el ama szükség támasztotta törekvésünket, hogy a városi képviselő testületben minél többen foglaljanak közülünk helyet, minő intézkedésekkel, s mily agitációs eszközökkel érhetjük el e célt, annak elődntése, határozott terv- vagy útmutatásadás sem szerepünkbe, sem jogkörünkbe nem tartozik ugyan, annyit azonban hangsúlyoznunk kell, hogy egy üzleti viszonyaink, mint speciális társadalmi helyzetünk folytán számtalan oly eszköz áll rendelkezésünkre, amelyeknek felhasználásával nemcsak a magunk és ipartársaink szavazatait értékesíthetjük a magunk érdekében, hanem sok, igen sok olyan emberét is, akik velünk szoros összeköttetésben, — nem akarjuk mondani — egyenes függésben állanak. Ha szoros összetartással és egyesült erővel haladva e cél felé, figyelmünket erre a tényezőre is kiterjesztjük, s felhasználva a még hátralevő időt, minden lehető felhasználunk arra, hogy célunkat elérhesstük, az eredmény nem lehet kétes.

Szívleljük meg ezt jól, hiszen már eleget okulhattunk.

F. Kiss Lajos.

A világítás történetéből.

A világítás története a művelődés-történetnek igen fontos része. Sőt tekintve a haladás menetét is gyorsaságát az egyetemes művelődésről is képet ad, minthogy a haladás menete és nagysága általában mindenütt ugyanaz, amennyiben ugyanazon általános okoktól, a tudomány és technika haladásaitól függ. Nekünk, akik a valóság bonyodalmas szála közepette állunk, ugy tetszik, mintha a tudományt a technikától nagy hézag választana el. A tudós tanulmányához valamely tárgyat, minden irányban reális vonatkozásai és tulajdonságai szerint részletezi, és helyzetét a nagy összeséghez képest megállapítja. Ez az emberiség zömét, s ezzel együtt a technikat sem érinti egyelőre. A tudós munkásságának csupán a leglényegesebb, szembeötlő s gyakorlatilag értékesíthető része szivárog át az iskolák és egyetemek útján az iparba, a technológiába, a közönségbe, ahol majdan talán a korszakot alkotó átalakulásokra és javításokra is megadja az unszolatot.

A világítás története tanuságot tesz, hogy mennyire figyelemreméltó út a haladás menete, és mindenek fölött arról, hogy mi a kulturális haladásnak valóban lényegesszerű korszakában élünk. Megtanít továbbá arra is, hogy a haladás attól a mértéktől is függ, amelyben a földszínnél és termékeivel is megismerkedünk. Rövid elmélkedésünkben azonban még más valami is ki fog derülni, ami szintén általános értékű. Az ember vágyai a fejlődéssel lépést tartanak. A történetírók már régóta figyelmeztelnek, hogy a fokozódó művelődéssel karöltve jár a luxus. Ez a luxus azonban, feltéve, hogy a művelődés még fokozódik, csak addig fog fokozódni, amíg benne a kényelmes és egészséges életmód fiziologiai követelése nem teljesülnek.

A szaporodó közellátás és szennyegészség jó részét már is arra vezetik vissza, hogy az embernek nagyobb világosságra van szüksége. Magától értetődik, hogy erre vonatkozólag kellő bizonyíték még hiányzik. Az élektan arra tanít bennünket, hogy a szemnek a közepes napvilág a kedvező világosság, s hogy a világosság kevesebbet árt a szemnek, mint a világosságnak és sötétségnek gyakori változása, főleg gyors átmenetekben.

Argand 1789-ben, tehát száz év előtt, találta fel az üres hengeres lámpabélet és e találmány a világítás történetében korszakalkotónak nevezhető.

A világítás történetében az első korszakot a legreggibb időtől Argand ógójének feltalálásáig lehet számítani. Az ó-egyiptomiakról már tudjuk, hogy voltak lámpáik, ellenben Homer idejében kizárólag a faklyák járták, amelyeket a gyertya elődeinek tekinthetünk. Bizonyára olajba áztatott

STEINER J.

Budapest, VI. ker., Terézkerület 34. szám

VIII., Kerepesi-ut 63. („Parisien“ mellett),
és
tisztellel ajánlja

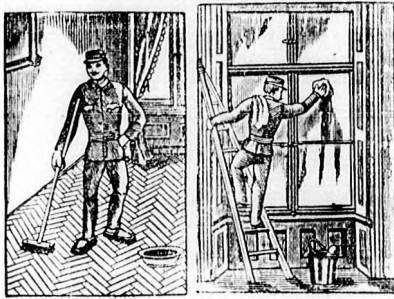
a szállodás, vendéglős és kávé uraknak
közvetítő-irodáját.

Telephon 23—36.

DITRICHSTEIN M.

Lakás- és ablaktisztítási vállalat

VII., Nyár-utca 34/b. számú házamban.

Tisztít alaposan, pontosan és olcsón

egész lakásokat, új épületet, üzleti helyiséget,
ugyszintén padlók beeresztése és lakkozása leg-
jobbban lesz eszközöltetve.

Ablaktisztítás bérletben nagyon olcsón és
pontosan csakis megbízható munkások
által.

Poloskák, sváb, orosz férgek és molyok
stb. alaposan kiirtatnak.

Deckert és Homolka

villamos műszaki-intézet

A világ-
hird „Grafit mikrotelefon“ feltaláló
és szerkesztői.

BUDAPEST

GYÁR:

RAKTÁR:

VI., Izabella-u. 88.

V., Dorottya-u. 8.

Szállítanak

**szálloda-sürgöny-
és telefon-berendezéseket,**

szálloda-harangokat,

villámhárító- és villamos-világítási-

BERENDEZÉSEKET

olcsón, solid és szakszerű kivitelben

jótállás mellett.

Ütánszások és hamisítások elkerülése végett
kérjük a t. ez. fogyasztó közönséget minlgi

KRONDORFI

Kutvállalat Krondorf Karlsbad mellett.

KRONDORFI

szénsavtartalmu savanyúvíz

a bor vegyítésére

legjobbban alkalmas.

A bort nem festi feketére!

A bornak kellemes pezsgőzt kölcsönöz.

Budapesti raktár:

V., Széchenyi-utca 3. szám.

forgács vagy szurkos fenyőfa világított éjente Homer hőseinek. Odysseus házában a hű sáfárné faklyával világított Telemachusnak. Még mindig kérdéses, vajjon az a bronzszobor, amely állítólag Alkinensnak, a pháakok királyának udvarában, mint faklyatartó szerepelt, nem a költő képzeletének szüleménye-e, vagy már akkor is használtak ipari célokra művészi alkotásokat. Attika olajlámpái nem csupán az olympus játékok győztesinek és a nagy athenei néptünepeknek szolgáltatottak a legnagyobb ékességet, hanem régesrégén meg volt nekik a maguk gyakorlati fontossága is, mert az olajbogyó husos részéből, melyet sokféle módon készítve eledelül is használtak, olajat is sajoltak. s ez volt Attikának legfontosabb kivitei ezikke. Ez olaj legnagyobb részét mindenesetre a háziasszonyok használták el a konyhán, azonban az ő égő és világító sajátsága sem maradhatott sokáig rejtve. Csakhamar a világító anyagok közt találjuk az olajban áztatott csepűt, lent vagy fát, sőt a káka-bélet is. A viaszot és a földi szurkot is felhasználták a világításra. Minthogy ez anyagok a rendes hőmérsékleten kemények, meg lehetett velük tölteni az üres nádszarakat, s körül lehetett velük önteni a kákabelet, ez volt a rómaiak candelaja, a mi gyertyánk elődje. A mindemapi életben azonban valószínűleg többre becsülték az olajlámpát. A lámpa maga agyagból vagy bronzból, ritkábban üvegből vagy alabastromból készült. A pompéji ásatások és különösen a régi sírok, az antik lámpákból gazdag gyűjteményt juttattak napfényre. A lámpaiparon nagyot lendíthetett az a szokás, hogy a halott mellé lámpát is tettek, amely bizonyára nem volt alkalmas gyakorlati használatra. A lámpakészítőkről, mint kezűművesekről, a régiek vigyátekai adnak hírt. A lámpák formája közelítőleg félgömb, lábakkal vagy lábak nélkül. Közepén nyílás volt az olaj beöntesére, amely a tisztítást is lehetővé tette, fül vagy markolat volt a lámpa egyik oldalán, a másikon pedig egy és tizenkettő közt váltakozó lyukacska a lámpabé telenésére. A kanóc eleinte bizonyára természetes állapotban levő növényi termék volt, tessen valami növényből, sztyoszár vagy csepű. A nyilvános épületekre részint oszlopfarmájú, részint falbavert lámpatartókat állítottak. Pausanias arról tudósít, hogy Atheneben a Minerva aranylámpájában aszbeszthélt égett. Az aszbeszth különösen alkalmas lehetett e célra, mert mint afféle rostos testnek meg van a hűsítősségi tulajdonsága és asványi termék létere nem ég el és szilárd is. Borszesz-lámpákban ma is használnak aszbeszthéleket.

Ezzel körülbelül el is mondtuk az ó-kor világításáról minden fontosat. Ami közös van e tekintetben az ó-kor későbbi időszaka és a mi korunk közt, ez az a tény, hogy lakodalmakon, tánc- és díszmenetek alkalmával a régiek is faklyával világítottak. Az atheniek Hephaisztosz és Prometheus, a tűz istenei tisztelőre lampadodromiát, azaz faklyafutást szoktak volt rendezni, a versenyzők faklyát vittek pajzsukon és az volt a győztes, aki egy faklyával elsőnek ért be a célpontra. Nagy Konstantin udvarában megtaláljuk azt a polonás-fele lánczot is, melyet a német császárok udvarában a miniszterek lejtettek. Mindenesetre e régi faklyatánczok maradvékai ezek.

(Folyt. köv.)

A tej eltartása és konzervjei.

(Vége.)

A tej megkékülése kiválóan csak a tejnek főkeletes megalvadása előtt keletkezik, megalvadt tej nem kekél meg. Teljes levegő elzárásnál a kekulni kezdő tej elhalványul, régi színt visszanyeri, a tej- és zsírgolyócskák szakadtak, elállott alakban láthatók. A goresői képen szintelen hosszú- és harantisékosan repedezett jégelemzekék kévékbe tömörülve mutathatók ki hasonlóan, mint a sarga tejben. Az ilyen tej elvezethető és rövid idő alatt teljesen megsárgul. A fentjelzett levegő-elzárás általi kísérletezés nélkül önállóan is megsárgulhat a tej, ez esetben a goresői lelet azonos az előbb leirttal, csak hogy még fibrin xantogéneus, a tulajdonképeni tejszagulat előidőző bakterium és egyes micrococci leteus spórák is kimutathatók.

A tejnek gyors elromlása, mint az előzőkből látható, főleg nem állandó alkotó részeinek, de különösen a körleg behatásának tulajdonítható. E hatranyok elhárítására legalkalmasabbnak bizonyult a tejet az erjedési bakteriumok roncsoló hatása ellen immunessé tenni. A hol a tej különösen fogyasztásra használtatik, a helyes eltartásra és kezelésre nagy gond fordítandó.

A tej eltartására nézve háromféle eljárás alkalmazható, és pedig konzerválható a tej:

1. a levegő elzárása, illetve pasteurizálás által;
2. ozonizált éteny és tömörített levegő által,
és végre

3. posellenes (antiseptikus) anyagok hozzáadása által.

Mabru volt az első, utána Nágeli, ki az Appert-fele eljárást ajánlotta a tej konzerválására. Mely abból állott, hogy a tejet palackokban vagy fémfedényekben 105—120 C. foknál huzamosabb ideig hevítették, hogy a tejben a körlegből bejuttott

hasadógombák megsemmisüljenek. A M a b r u t ö k é -
letesített eljárása szerint kezelt tej néhány hónap
mulva sajtnya üledéket választ ki, a zsigolyócskák
tejfelszerűen kiválnak, összerazva azonban kifogás-
talan színnel és ízzel bír.

Becker a tej eltarthatósága céljából a tejet
két órán át teljes levegő elzárás mellett 60 fokra
melegítette, aztán gyorsan 12 fokra lehűtötte.
Eljárása nem lett népszerű, noha kedvező ered-
ményre vezetett s a tej tartósabbá vált a közön-
séges friss tejnél.

Wendisch és Scherf a M a b r u -féle eljá-
rásnál fémedények helyett üvegedényeket alkalm-
maztak a tej pasteurizálására. A tejjel megtöltött
edények gőzzel sterilizált parafadugóval beduga-
szoltatnak és vaskapsokkal leszorítatnak, aztán
gőzkazán-készülékben elhelyezve két órán át 120
fokra hevítetnek. Az így pasteurizált tej kifogás-
talan és nem avad meg. Legutóbbi időben Soxlet
sterilizált havasi tej került forgalomba, mely ki-
fogástalan jó minőségű. A tej külön e célra készült
készülékben sterilizáltatik. Előnye e készülékben,
hogy minden háztartásban, tehát szállodákban,
kávéházakban is alkalmazható, s hogy neki magá-
nak sterilizálhatja az általa vásárolt tejet.

Az ozonizált élely általi konzerválást Boillot
ajánlotta, általa a tej 8 napig teljes épségben
fenttartható. Voigt és Schub a tej tartósságát
zárt edényekben felforralás nélkül, légnomás
által fokozni vélik s e célra a Bert által szer-
kesztett készüléket használják.

A tej megsavanyodásának megakadályozása
legjobb szer a kettészénsavas natrium és a borax,
továbbá a salycilsav vagy a benzoésv. Tonietti
konzerváló sókeveréke, a borsav vagy a borax 20
napig megalvadás nélkül tartják el a tejet, a
salycilsav nem ilyen alkalmas, mert kellemetlen
ízűvé teszi a tejet, a hasadógombákat nem sem-
misíti meg s az emésztést is zavarja.

A tejkonzervek gyártását 1827-ben Malbec
kezdte meg, s ez eljárás maig annyira tökéle-
sített, hogy a konzervált tápszer-
legelőléte sebességjéi közé sorolandók,
mivel táptérféltük azonos a friss tejével.

Kevésbé értékesek a por alakban forgalomba
hozott tejkonzervek; főslly fektetendő e készit-
ményeknél a kellemes íze. Különösen csecsemők
táplálására alkalmasak. A jelenleg leginkább for-
galomban levő tejkonzervek: 1. anglo-swiss con-
densed Milk company (angol-helvét), 2. a német
helvét (Kemphen), 3. a Chamer, 4. a Drenkan,
továbbá a Walker, Poroder Milk, Nestle-gyermek-
tápszer stb. süritett tejfeleségek.

Ezeknek készítménye körülbelül a következők:
A tej kifejtés és gondos leszűrés után vízfürdő
terjedelmes üstökben a forrpontig hevítették és a
gőz által fűtött fatartályokban a tej sulyának
120° tiszta nádcukor mennyiségével összekeverve
egy másik hasonlólag berendezett fatartályba le-
szűretik. Innen csövek segítségével gőzzel fűtött
vakuum-üstbe áthelyezve 50—60 foknál szörp-
állományu sűrűsrege besűrítették. Gyors lehűlés
után a süritett tej plehtartályokba öntve és le-
forrasztva, áruba jön.

A Chamer-társulat készítménye pléhdobozon-
ként körülbelül 0.5 kgrmot tartalmaz, mely négy-
esetleg ötödfélszeres mennyiségű tiszta lágy meleg
vissel felhígítva, kellemes tiszta ízt tejjel szolgáltat.
A kondenzált tej levegővel érintkezve felületén
jegezes czukorréteg képződik, melynek eltávolítása
után a tej, ha a levegővel szabadon érintkezik is,
4—6 hétig változatlan marad. **Gallik G.**

Tudományos apróságok.

Amerikai szőlő a Kaukaszban. Észak-Kau-
kasz nagjai homokterületén szőlőültetvény-telep fog
az oroszországi földművelés- és koronauradalmügyi
miniszterium engedélyével létesíteni, melyen amerikai
venyégekkel fognak kísérleteket tenni.

Bacillusok a fagylaltban. Nagy jelentősége van
annak a felfedezésnek, melyet nemrég Vaughan és Per-
kins orvosok tettek, kik a fagylaltban pathogen-bakte-
riumokat találtak. Az sem érdektelen, hogy a bakteriu-
mok legkitűnőbb tenyésztalaja az agar-agar, mely a
párisi czukrárszok leleményességéből ribizkeiz gyanánt
szerepel.

Mi történjék a zavaros új borral? Az újbor
már novemberben, de december folyamán okvetlenül
le kell fejteti, ha azt nem akarjuk, hogy törkölyöz-
t le. A rendes bormanipuláció az, hogy a hordókat a
főerjedés után feltöltjük, a esendes utóerjedés látszólagos
befejezése után seprőjétől megszabadítjuk, mennél
hamarabb, annál jobb a bornak. Hogy azonban az első
fejtéskor az újbor nem tiszta, hanem ködös, homályos,
azt mindenki jól tudja s azon nincs is mit esodálkozni,
hiszen meg sok oly anyag van benne, melynek az aljban
a helye, s melyből csak harmadik-negyedik fejtésnél
szabadul meg. Czukordús vagy teljesen ki nem forrott
borok nehezebben tisztulnak, de ennek semmi komoly
következménye nincs.

4400 éves kenyér. Wittmack müncheni tanár
egy darab megbarnult ó-egyiptomi kenyeret mutatott be
a kertészeti együletben, mely durva árpaliszttól készült
ezelőtt 4400 esztendővel. Az árpa alkatrészei ammoniak
segélyével mikroszkopon még kivehetők voltak. Érdekes,
hogy a mummifikált s igen megbarnult kenyér hója víz-

Legjobb minőségű
alpacca- és china-ezüstárukat
ajánl
HERRMANN J. L.
cs. és kir. udv. és orsz. érczáru gyári raktára
Budapest, IV. váczai-utca 24.

Évesszközök, bors- és só-
tartók, leveses-csészék,
eczet- és olaj-állványok,
kenyérkosarak, tálczák,
serpenyők, kancsók,
aszaldiszek, gyertyatar-
tók, állóvillárok stb. stb.

Teljes berendezések szállodák, vendéglők
és kávéházak számára.

16 nagy kitüntetés a legnagyobb kiállításoktól.

Alapított 1819. évben.

Lefkovits Testvérek

mű-, teke- és dákö-gyárosok
Budapest, Király-utca 39.

Ajánljuk különleges
gyártmányainkat ugymint
két márványlappal
felszerelt

fordítható tekeasztalainkat
karambol- és bábjátéka
szabályozva a legbizto-
sabb és legkönnyebb záro-készülékkel.

Ezredéves kiállítás
Gyártunk továbbá stabil karambol és báb (kégli)

tekeasztalokat
dákókat, francia módszer szerint, elefántcsontlábúkat
és minden e szakba vágó munkákat. Elvállalunk teljes kávéház berendezéseket a legdisze-
sebb stíluszerű kivitelben saját, mint adott rajzok szerint.
Régi tekeasztalok
legjobb kivitelben átalsítottak és újakra becséréltetnek

Tojásfehérjét *vesz*

és

Tojássárgáját *elad*

Fischer Miksa
VI. Uj-utca 6.

Eiweiss kauft
und
Eierdotter verkauft
Max Fischer
Telefon 24—23.

**Diszítési-, mázoló-
és
fényező-intézet**

Pirchner Károly utóda

BUDAPEST,
Csengery-utca 9. szám.

Elvállalja kávéházak, vendéglők,
táncstermek, színházak stb.

diszítési munkáit
a legteljesebb kivitelben

zel higitott jódban epügy mint a friss keményítő, kék
szinre festett.

A bécsi udvari konyha túlnyomóan a franciaia
ízlés és modor uralma alatt áll, a mi különösen a na-
gyobb udvari ebédek alkalmával jut kifejezésre. Csak
kivételes alkalmakkor — így például ha Ő Felsőge kö-
zeli és kedves rokona, a tocsenai nagyherceg időzik az
udvarnál — készítenek olasz ételeket is, ép így készí-
tenek néha a királyné számára dőlnémet eledelket is.
Meghatározott minőségű sütemények kerülnek az úti
málhák közé a nagyobb utazások alkalmával is, ha az
udvari czukrársz Bécsben marad, az udvari czukrársza
kötelessége azonban arról gondoskodni, hogy a királyné
számára minden időben, tekintet nélkül arra, hogy hol
időzik, kellő mennyiségű és legkitűnőbb tejjel álljon ren-
delkezésre, minthogy ez Ő Felsőge legfontosabb tápsze-
ri közé tartozik. Az udvari czukrársza helyiségei az
udvartól teljesen el vannak különítve és a személyzet is
külön szervezettel bír. Kötelessége közé tartozik a ki-
rályi pár számára az első reggeli szállítása, továbbá a
kávé, tea, csokoládé, fagyaltok és üdítő italok előállít-
tása, a reggeli és sütemények, tészta, bonbonok és
különböző befőttek előállítása. Tevékenységének főideje
a karácsonyi ünnepekre esik, valamint a farsangba, a
mikor némy udvari bálhoz több mint 3000 ember is
hivatalos szokott lenni és a buffet rendezése kizárólag
az udvari czukrársz feladata. Hozzáfehetlen nevezet-
ség az udvari pince, melynek főkeincsei a magyar vörös
borok képezik, továbbá válogatott minőségű osztrák,
tokaji, bordeauxi, rajnai és burgundi borok, a melyek a
bécsi udvari konyha büszkeségét képezik.

A gyümölcsök rothadása. Sokszor a látszólag
egészséges gyümölcs az eltartás alatt a kamrában ro-
thadásnak indul. E rothadást különböző gombák okoz-
zák, a melyek a gyümölcsök sirtetlen bőrén nem képe-
sek áthatolni, miért is azok a gyümölcsök indulnak
rothadásnak, a melyek már előbb megsérültek, ütődöt-
tek, rovarszurottak. Ha a rothadást ki akarjuk kerülni,
csak teljesen ép gyümölcsöket rakjunk el, még pedig
oly helyre, a melyeknek hőmérséke 10—12° C-nál ma-
gasabbra nem hág s jól szellőztethető. E helyiség
gyakran szellőztetendő, azonban sohasem nedves idő-
ben. Kivánatos az is, hogy a gyümölcsöt lehetőleg át-
világassuk, mert ezzel nemcsak a gombák nagymérvű
szaporodását gátolhatjuk meg, hanem a rothadni kezdő
gyümölcsöket is idején eltávolíthatjuk a jók közül.

Úrs borhordók kezelése. A mód s eljárás,
hogy kezeljük a kiürült hordókat, nagy befolyással van
a hordó tartósságára s annak használhatóságára. Túlzás
nélkül mondhatjuk, hogy az úrs hordóknak kezelése
által már sok bor romlott el, mely teljesen egészségesen
került a hordóba. Minthogy kevés pinceszulajdonos tisztí-
thatja hordóit gőzörövel, a kénegezés marad a leg-
ajánlatosabb tisztítási módszernek, nemcsak mivel könny-
nyen végezhető, hanem mivel olcsó is. A hordó, a mely-
ből épen most ürítettük ki a bort, egészséges s legfel-
jebb csak arról lehet szó, hogy az továbbra is ilyen ma-
radjon. A hordót ilyenkor nyílászár felől fordítjuk s
teljesen kiesepegtetjük a benne levő maradókat, aztán
felfordítjuk, a töltésre szolgáló nyílást letöröljük, a hor-
dót jól kikénegezzük, elzárjuk. Ezáltal a hordó levegő-
jében jelenlevő penész és erjedőgombák elpusztulnak,
újabbak sem hatolhatnak a hordóba. A hordóban levő
nedvességben a kénessav feloldódik. A kénessav a hordó
fájt nem pusztítja el, ha még oly erős is. Ha a hordót
újra használni akarjuk, tiszta vízzel jól kimossuk, egy-
szer vagy akár többször is. Ha a hordóba tartott gyertya
elalszik, ez annak a jele, hogy a sokáig magára hagyott
hordóba penészgombák férkőztek. Ez esetben újra kéne-
gezzük, a hordót legalább huszonegy órán át zárva
tartjuk s aztán tiszta vízzel mindaddig öblögetjük, míg
a kénszag teljesen el nem tűnik.

A borralaló Amerikában.

Az amerikai lapok leírása után azt híhetné az em-
ber, hogy a borralaló az északamerikai Egyesült-Álla-
mokban nem is ismerik, sőt mi több, az Európában utazó
amerikaiak maguk terjesztik e hitet legjobban, mondván,
hogy az amerikai szállodákban semmiféle „extra char-
ge» sem létezik. Mindez azonban nem áll.

Ha valamely szállodába vendég érkezik, a bellboy a
receptionder által megjelölt lakosztályba — apartment
— vezet. Ezen bellboy látja el mintegy a szobapincér
szerepét, azaz ételeket nem, hanem csak italokat és
egyéb apróságokat szolgál fel. Helye a csarnokban van,
az office-iroda mellett, ahol az indicator van alkal-
mazva. Az indicatorral mindent megrendelhetünk: szol-
gálat, italokat, ételeket, hordárt, orvost, esomagot, gyors-
író, gépirót, elektrotechnikust, szivart, színházjegyet, víz-
zet, fehérneműt, gyufát és tüzőlt! Ilyen indicator min-
den szobában van, s ha a vendég valamit akar, csak az
indicator mutatóját kell a kívánt tárgyra fordítani; a
csarnokban tartózkodó bellboy — szobapincér — látja,
mit kíván a vendég s a liften egy perc múlva már viszi
is a vendégnek a kívánt dolgokat. Nagyon természetes,
hogy ezen szolgálataért, mely korántsem oly farszató
mint az európai szobapincér foglalkozása, elvárja a
maga tippjét, borralalóját. Ha a vendég ruháit kivasal-
tatni, cipőit kitisztíttatni akarja, amiről a valetnek kell
gondoskodnia, ugy a vendég jól teszi, ha egy hétre vagy
hónapra a szolgálattétel árát előre kialkudja. A szoba-
leány is biztosan számít a maga borralalójára, ugy-
szintén a máhparterek is, kik semmit sem szerényeb-
bek a többinél.

A vendég ezután az étterembe kerül. A belpésnél a
férfivendéget egy valet, a nőket egy ladiesmaid fogadja

s szabadítja meg a bottól, esernyőtől stb-től, amelyekről azután chek-et ad át, melylyel a garderobot újra ki lehet váltani. Ezek is várnak az ő tip-jükre. Az ebédlőben a főpincézér helyezi el a vendégeket s fogadja megrendeléseiket. S ezzel szemben már a vendégek, akara nem akarva, nobelnek kell lennie, mert a főpincézér a leghatalmasabb úr az étteremben s a vendég komfortja főleg tőle függ. A főpincézérnek sokkal több kompetenciája van Európában. Miután a megrendelést átadta az őthördónak, a főpincézér átengedi a teret az utóbinak, jól tudván, hogy az ügyelni fog, nehogy szolgálata fölött panasz essék, ami rendszeren az állása elvesztését vonja maga után.

A vendég kifogástalanul ki van szolgálva, minden kész, az újbowl-ok az asztalon, a pincézér chekjével a pénztárhoz megy, kiírta a számlát, melyet azután a vendégnek egy kis tray-n, a fogpiszkálókkal együtt ad át. Ha a vendég nem fizet, úgy nevet és szobája számát aláírja a számlán. Ha kettesben levén, a trayra egy quarternél (1 márká) kevesebbet tenne esetleg, ezt rögtön megtudja az egész pincézérháza s a vendég átalakul „muffe-á s a jó kiszolgálásnak örökre bücsüt mondhat.

Helyek a viszonyok az European Plan Hotelekben. Az American Planban még nagyobb a borra való igény. A bellboy, aki ezen szállodákban többnyire néger, ugyanazon szolgálót végzi, mint az E. P. bell-boyja, épügy számít a maga tyjére, mint az első, s ebben a szobaleány sem különbözik tőlük. Ha a vendég cipőjét akarja megtisztíttatni, a portáshoz kell befáradnia, mert csak az szubizkoltathatja ki azokat. E szolgálótért legalább is 5 centet kell fizetnie, noha a portás rendszerint 10-re számít.

Az étterem ajtaján épügy egy valet fogadja az embert, mint az E. P.-ben.

Mint sokan tudni fogják, az American Hotel inkább az európai penziókhöz, mint szállodákhoz hasonlítható. A vendég bizonyos meghatározott díjat, mely 2-50—5 dollár közt változik, fizet naponként és személyenként. Ezért az összegért aztán az étlapot naponként háromszor is végigeheti, akár elejétől végig. Ha azonban olyanvalamit kíván a vendég, ami nem áll a bill of fare-on, azt bizony külön kell megfizetnie. A szobaservice-t is külön kell fizetnie, sőt a nyári helyeken még a gyertyát is meg kell fizetni.

A bill of fare-n feljegyzett ételek többnyire készen állanak a konyhában. A steaks-eket és chops-okat kora reggel előre megsütik, amiből könnyen megmagyaríthatjuk, hogy egy ilyen darab hus, ha már egy óra óta sült-fől, nem valami izletes lehet, az American Plan-ekben különben sem valami kitűnő. Ha a vendég a főpincézérnek és őthördónak előre bőséges borra való biztosit, úgy jól fog étkézni, de ha huzamos otttartózkodásnál a heti borra való nem fizeti ki előre úgy jobban teszi, ha rögtön más hotelbe költözködik. Csodálkozhat, midőn egy ir származású pincézér egy vendégnek egyszerre tette az ételt asztalára s engem csak kinevetett, mivel én az ételeket rendszeren egymásutánban szolgáltam fel. Itt csak az kap jó és friss ételeket, aki a főpincézérnek és őthördónak előre megadja a maga tyjét. Arról, hogy milyen pazarló bannak az itteni konyhákban az anyaggal, európai embernek fogalma sem lehet.

Mindezekből láthatja a szives olvasó, hogy Amerikában valóságos borra való-kényszer uralkodik. Emellett azonban ugy a férfi, mint a nő személyzetnek is sokkal nagyobb a fizetése, mint Európában.

F. I.

Vendéglo és kávéház a főváros kiállítási pavillonjában. A pénzügyi és gazdasági bizottság f. évi április hó 20-dikán délelőtt tartott ülésén, a kiküldött szűkebbkörű bizottság javaslata alapján a főváros kiállítási pavillonjának vendéglo és kávéház czéljaira leendő berbeadásra iránt beadott ajánlatokat tárgyalta. Négy ajánlat érkezett be, s az albizottság megvizsgálva az átalakításra vonatkozó terveket s költségvetéseket, legkedvezőbbnek találta a Weingrubner Ignaz ajánlatát, aki 23,400 frtot fog az átalakító munkákba fektetni, amelyek a bérlet lejártával a főváros tulajdonába mennek át. A bizottság elfogadta Weingrubner ajánlatát azzal, hogy az átalakításnál nyereség megakartatás összegét köteles a fővárosnak megtéríteni, és a munkálatok bevégezése idejéig 5000 frt óvadékot letenni. A bizottság hozzájárult a bérlet kérelméhez is, hogy biztosított ne legyen le, s hogy a munkálatokat az általa jelzett időben végrehajthassa.

Béla napját f. évi április hó 22-dikén szokatlan ünneppel ülte meg Hanusz Béla, ipartársulatunk választmányi tagja. A névnapon számos kávé, a terézvárosi társaskör több tagja Takács Gyula alelnök vezetése mellett vett részt, kik délután 1³⁰ órakor indultak Vác felé, egy hangos kalábrás-parthie zenéje mellett az ünnepesti színhelyére Reiszfeld gazda vendégszerető háza felé, hol terített asztal s a valogatott borok egész palackbatteriaja várta a vendégeket. A sikerült kiránduláson a vég cigányzenét szebbnél szebb felköszöntők szakították meg, amelyek nagyobb részt az ünneppel illettek. A vendégekhez nagy számú váci előkelő polgár is csatlakozott, kik egykori polgártársuk ünneplésében őszinte lelkesedéssel vettek részt. A szónokok közül nagy sikert aratott Takács Gyula felszólalásaival, továbbá F. Kiss Lajos Hanusz Béla nevére mondott leendőletes toasztjával. A sikerült ünnepestély a késő éjjeli órákban ért véget.

A „Budapesti kávéipartársulat” legközelebbi társasestélye, mely május hó második felében Fränkl Bertalan »Svábhégy-szállodájában» fog megtartatni, az elnökség a kedvezőtlen időjárás folytán még nem jutott megállapodásra. A kirándulás napja, ideje s módozatai iránti végleges megállapodásokat lapunk jövő számában fogjuk olvasni tudomására hozni.

Littmann Adolf f. évi április hó elején átvette a váci-körül 37. sz. alatt levő Monopol kávéházat. Reméljük, hogy e kávéház, amelyet áldozatkész új tulajdonosa gyönyörűen átalakított, ennek szakavatott vezetése mellett nagy virágzásnak és fellendülésnek fog indulni. A kávéházban Garay Ferő világhírű szegszárdi zenekara tart naponként hangverseny.

Kirándulás Stockholmba. Az államvasutak menetjegyjórójára, mint értesülünk a nyáron több rendbeli kirándulást rendező Stockholm-ba, az ottani kiállítás meglekintésére. A rendkívüli érdekesnek ítélt program legközelebbi sajtó alá kerül. Az utazás különvonalat történi Berlint át, a honnét a társaság az új Samsuitz-Trelleborgi (négy óra i h a j ó ú t) útirányt veszi igénybe. Samsuitz és Trelleborg között rendkívül elegáns hajók közlekednek.

A csokoládé története. Kultúrtörténetileg megállapított tény, hogy a spanyolok hozták be Európába a kakaót Mexikóból és legelőször a spanyol udvarban ittak csokoládét. Onnan a csokoládé utat nyitott magának Franciaországba és pedig Alfonz lyoni érsek, Richelieu bíbornok testvérecesse által, aki orvosásgul alkalmazta. Mária Terézia francia királyné, XIV. Lajos felesége avatta be a francziákat a csokoládéiváiba. Azóta kapható volt a teakereskedésekben és a kávémérőkben, de csak drága pénzen juthatott hozzá az ember. E miatt csak a 18. század első felében férhetett a polgári családok asztalához. Ötven évvel később szelében elterjedt és ma már a hollandi kakaó meghódította az egész világot és sok helyen már kiszorította a kávé.

Automatikus Kávé- und Theeköszimáshine. Die handliche Maschine besteht aus einem Wassergefäß, in welchem sich der Cylinder für das Kaffeepulver über den Thee befindet. Im Wassergefäß ist ein kleiner Cylinder, der ein Ausströmrohr besitzt, das in den Cylinder, in dem sich das Kaffeepulver u. s. w. befindet, mündet. Neben dem kleinen Cylinder befinden sich zwei Röhren, die mit demselben in Verbindung stehen und bei Gebrauch der Maschine die Function eines Hebers verrichten. Unter dem Wassergefäß befindet sich die Schale zum Aufnehmen des Spiritus. Beim Gebrauch der Maschine entsteht in den erwähnten beiden Röhren ein Vakuum, welches von allen Seiten durch Wasser abgedrückt ist. Beim Erhitzen mittelst Weingeistes wird langsam die Luft aus den Röhren ansgetrieben und durch Wasserdampf ersetzt. Mit Erreichung des Siedepunktes ist diese Anstreibung beendet und alle Luft durch getätigten Wasserdampf ersetzt. Beim Abkühlen cen-

densirt sich der Wasserdampf und durch den Druck der äußeren Luft füllen sich die Röhren mit Wasser und wirken dann beverartig, insofern dessen sich das Wasser auf das Kaffeepulver erzieht und als fertiges Getränk durch ein Drahtsieb — in eine darunter zu stellende Kanne — abfiltrirt. (Wie wir uns selbst überzeugten, functionirt der Apparat vollständig selbstthätig und in durchaus zuverlässiger Weise.)

Statistik über den Schaufbetrieb. Am Schlusse des Jahres 1896 waren in Berlin vorhanden: 115 Verkaufsstellen für Selterwasser mit Ausfluß aller anderen Getränke. 3074 Kleinhandlungen mit Branntwein oder Spiritus (Kaufläden), und zwar 79 mehr als im Vorjahre. 417 Gastwirthschaften, davon 181 für wohnhabendere, 236 für wenig wohnhabendere Stände, im Ganzen 36 mehr als im Vorjahre; 9481 Schaufwirthschaften, davon 274 für Wein, 7557 für Bier (363 mehr als im Vorjahre), davon 963 für wohnhabendere und 6594 für weniger wohnhabendes Publikum berechnet. Ferner 57 Verkaufsstellen ausflußlos für Kaffee, Thee und Chokolade; 827, die außer Kaffee u. auch Bier auskünden dürfen; 211 Renditevereine, deren Zahl sich gegen das Vorjahr um 20 vermehrt hat. 555 Freudenreich-(Branntwein-)schänken, 61 weniger als im Vorjahre. Von den 9481 Schaufwirthschaften waren 1591 nicht zum Spirituosenkauf berechtigt, ihre Zahl ist um 240 gegen das Vorjahr zurückgegangen.

A tej és a sajt megkeseredését bizonyos bakteriumok által termelt keserő anyagok okozzák a legtöbb esetben, amint ezt ujában Dr. E. v. Freudenreich kísérletei is bizonyítják, többféle bakterium-csoport által előidézett terjedési folyamat termékei szerepelnek. A felforralt tej rövidebb-hosszabb ideig való állása után bekövetkező megkeseredését a meleg hatásának ellentálló széna- vagy burgonyagomba idézi elő. Nyers tejben a bakteriumok nem tenyészhetnek, mert nemsókára beálló savanyodás megöli őket. A hirtelen keserűvé vált tejfölből és a megkeseredett sajtból Freudenreich egész új keserő anyagokat termelő organismust izolált és azt, a melyet a sajtban talált, elnevezte Micrococcus casei-amadi-nak. Ez mindenek előtt tejsavat termel a tejben, 37°C-nél a tej mintegy 24 óra után megolvad, a mikor a keserő víz is érezhető már. A megkeseredett tejfölből izolált bacillus neve bacillus lipofaciens lactis amari. Ez megolvasztja a tejet, a nélkül hogy tejsavat termelne, tehát bizonyára valamiféle olvány-anyagot választ ki; a megolvadt tej nagyon keserű ízű lesz. Forralással, továbbá szublimat-oldattal és karbolsavval is mind a két bakterium könnyen megölhető s ez mutatja, hogy a forralt tej megkeseredését csakugyan már mikroorganismus idézi elő.

A pezsgőgyártás Németországban nagy mértékben halad előre. 1840-ben még csak 1⁴ millióra lehetett az évenként előállított pezsgőmennyiséget becsülni, 1873-ban már 40 pezsgőgyár volt, melyben évi 4 millió palack pezsgőt állítottak elő, míg az utolsó évben már körülbelül 80 kisebb-nagyobb pezsgőgyár körül 10 millió palack pezsgőbort szolgáltattat. Németország igen erős pezsgőgyasztó állam, mely dacára ezen fejlett ipárnak, melyből kivitele a két millió palackot alig éri el, még a kétszeresét hozatja külföldről, főleg Franciaországból.

Természetes szénásványi a Mohai

ÁGNES

Forrás. Legjobb asztali és kádfőtál. Kétféle szelgálatot tom az emésztési zavarraknál.

Járvány idején préservatív gyógyszernek bizonyult.

Széküldés **Édeskúty L.** négy mált. Állat Budapest.

← Kapható mindenütt. →

BARHÓ FERENCZ FIAI

vasáru-, konyha- és háztartásiszer-raktára

Budapest, IV., Városház-tér 4. és Calvin-tér 4. sz.

Ajánlják szállodás, vendéglős és kávéz urak figyelmébe nagy raktárukat mindennemű konyha- és háztartási czikkekből, főző-edényekből, asztalszerekből, valamint takaré- és asztaltűzhelyekből és mindennemű vaskályhákban.

Alapítottatott 1832-ben. Használt öreg edények hecseréltetnek.

Telefon-összeköttetés

Fűtlet 54—23 sz.

Fióküzlet 63—65 sz.

Árjegyzék bérmentve és ingyen.

BERNDORFI FÉMÁRU-GYÁR

RAKTAR:
BUDAPEST,
Kristóf-tér
és
Váczi-utca
sarkán.

Gyártmányok:

Alpaca-ezüst, China-ezüst és
alpaccából:

ugymint: étszerek, asztalterítékek minden
kivitelben; gyertya- és gyufatartók, tea-
kannák, tea-szűrők, magánházak, szállodák,
vendéglők és kávéházak részére.

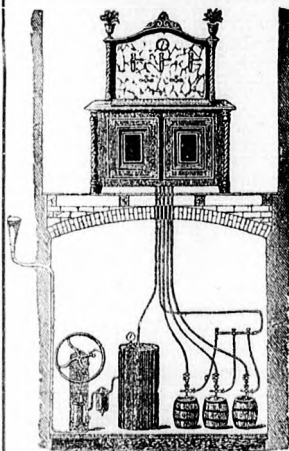
Kelengy-casetták.

Szabadalmazott

tiszta nickel főző-edények.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Hirmand Ferencz érczáru-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyárt

= sörkimérő-készülékeket =

légnomással és szabad léghűtővel.
Elvállal régi készülékek atalakítását.

Nagy választék

bor- és sör-esapokban,

valamint mindennemű szivattyukban.

Erzeugt Bierschank-Apparate

mittelst Luftdruck

mit patentirtem Bierkühler.

Übernimmt die Umänderung alter Apparate.

Auswahl

in Wein- und Bierpipen,

sowie aller Gattungen Pumpen.

Használat előtt a felső horpadás kivágandó.

„Orleans” a világ legjobb és leghíresebb biliárd krétája. Jóságát felülmúl minden más, — úgy bel- mint külföldi — találmányt.
Megrendelhető és kapható a fenttalálónál:

PAPP EMIL Budapest, IV. ker., Rostély-utca 1.
Belvárosi Megyeház-ter.

Az „ORLEANS” kréta előnyei:

I-ör. Ezen újdonság felülmúl minden várakozást; izlése külsőjénél és cészlerőségénél fogva nélkülözhetetlen minden kávéházban. Külső keménységénél fogva kiáll bármely erős nyomást vagy dörgölést; ha leejtik, el nem törik, széljél nem megy és a dákóbőrön nem keményedik meg.

II-ör. A biliárd-posztját színénél fogva nem piszkítja, vegyülékénél fogva — miután mészartalma nincsen — azt nem égeti és élességénél fogva — mi más krétánál hiányzik — még a megkeményedett, avagy zsíros dákóbőrt is lefrissíti, a dákóbőrt teljesen fedi, de rajta meg nem keményedik.

III-ör. A dákóbőrnek rendes bedörzsölése után a legnehezebb kör (bogen), fej. (Kopf) és recouse-lökések biztosak; a gikszer teljesen ki van zárva.

IV-ör. A biliárd-asztal polituroso farészait nem rongálja, nem égeti, pécsetet maga után nem hagy.

V-ör. Ezen biliárd-kréta a többi forgalomban levőknél kisebb és éppen ezért 3-szor hosszabb ideig használható, mert az anyag szilárdságán kívül a kisebb alak is az összetörhetőségét csökkenti.

Aki az „Orleans” krétát egyszer használja, többé más krétát nem akar használni.

Ezen kréta világhírű biliárd-mesterek által kipróbáltott és a legjobb és legegyszerűbbnek nyilvánítottott, miért is bel- és külföldi kávéházakban használatban van.

Budapesti főraktár: FRIED ZSIGMOND úrnál, VI., Nagymező-utca 9.

HOLIPPEN, WAFFELN

und

Karlsbader Oblatten

so auch

Himbeersaft

und sämtliche Sorten

Gefronnessäfte

empfehl auf das beste die seit 23 Jahren am Platze
bestehende Firma

ALOIS ETZINGER

Canditen-, Zucker-Galanteriewaaren-, Oblatten- und
Biscuit-Fabrik

Budapest, Csömörerstrasse 71.

TELEFON Nr. 50-48.

Prämiierte

Kühl- u. Konservirapparate

anerkannt bester und solidester Konstruktion für
Restaurationen, Brauereien, Kaffeehäuser und Konditoreien
empfiehlt die Fabrik tragbarer Eiskeller des

BERNIARD BREITNER

Hauptniederlage: VI., Königsgasse 44.

Fabrik:

Vasváry Pál-gasse 3.

Auswahl von Moussir-Pippen, Pass-Spunden, Gefronnes-Reservoirs und Gefronnes-Maschinen.

Illustrirte Preis-Courante auf Verlangen franko.

Első magyar üvegyár részvény-társaság

BUDAPESTEN,

V., Ferencz József-tér 7. sz. (A főkapitányság palotájában.)

Ajánlja

szálloda-, vendéglő- és kávéházi cikkekben

gazdagon felszerelt raktárait a nagyérdemű közönség b. figyelmébe.
Legujabb sajtolt, kristály és csiszolt üvegek a legegyszerűbb és legdíszesebb kivitelben,
valamint villany-, légszesz- és egyéb világítási cikkek állanak a legdúsabb választékban rendelkezésre.

Rajz vagy eredeti minta
után e szakba vágó bár-
mily kivitelű cikkek el-
készíttetnek.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan esz-
közöltetnek.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Sziveskedjék a pontos, már 15 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő czimünkre ügyelni, mely 140 holdnyi területre terjed ki, miután itt több Ungváry-czeg is van, akik csak 4—5 holdnyi primitiv kertészettel bírnak.

Szállodás, vendéglős és kávé uraknak!

KERN JÁNOS

rézműáru
üzlete

Budapest,

II. kapuczinus-utca 16. sz.

Alapított 1821.

Mindennemű réz-áruk és edények jól, szépen és tartósan elkészítve.

Tökéletes kávéházi
és vendéglői berendezések.

Ónozások és javítások jutányos áron. — Kávéházi tűzhelyek.

Grosser trockener Felsen-Weinkeller

circa 3000 Meter (160 Klafter) lang in 3 Abtheilungen (Röhren) nebst Haus, bestehend aus 2 Gassenwohnungen und geräumigem Hof, **in Budafok (Promontor)**, beste Lage an der Donau, Hauptstrasse, **Dunator Nr. 260**, nahe zu allen Bahn- und Schiffstationen, auch an der projektierten elektrischen Bahnlinie gelegen, wird **10. am Mai 1897, 10 Uhr Vormittags in Budapest IV. Bez., Ujvilág-utca 8, II. Stock, (Comitatshaus)** in öffentlicher Licitation verkauft. — Das Objekt kann, mit Ausnahme der Sonn- und Feiertage, jederzeit besichtigt werden.

Ungefähr

2000 Biergläser

³/₁₀ geacht,

sind **im Ganzen** oder auch **parthienweise** zu annehmbaren Preisen zu verkaufen bei

Konrad Förster

Restaurateur, V., Váci-körut 68.

Karlsbader Porzellan-, Majolika- und Steingutwaaren

Niederlage en gros und en detail.

Billigste Einkaufsquelle für Wiederverkäufer.

Grosses Lager

Englische und inländische Fayencerie-Services, Vasen, Figuren, Blumenhalter, Wanddekorationen und diverse Luxusartikel, so auch alle Hausbedarfsartikel für Restaurants und Kaffeehäuser. Für Wiederverkäufer großes Lager aus den Fabriken zu staunend billigen Preisen in jedem Quantum.

Kaffee- oder Thee-Service für 6 Personen aus 17 St. bestehend, mit Blumen und Gold bemalt, von fl. 3, 4, 5 bis fl. 20.

Wajch-Service, 6- oder 7-theilig, fein mit Blumen und Gold bemalt, von fl. 4.—, 5, 6, 8 bis fl. 20.

Speise-Service für 6 Personen, aus 26 St. bestehend, fein, mit Blumen und Gold bemalt fl. 5. 6.50.

Speise-Service für 6 Personen aus 32 St. bestehend, fein, mit Blumen und Gold bemalt fl. 7, größere Schüsseln fl. 8 bis fl. 9.

Speise-Service für 6 Personen aus 42 St. bestehend, Mococo, neu, fein, mit Blumen und Gold bemalt von fl. 15 bis fl. 100.

Speise-Service für 6 Personen aus 42 St. bestehend, gezackt oder gerippt, neu, fein, mit Blumen und Gold bemalt von fl. 12, 15 bis fl. 70.

Speise-Service für 6 Personen aus 42 St. bestehend, glatt, feine Malerei, ohne Gold, neue Muster fl. 10, mit Gold 13 bis 20 fl.

Bei Provinzbestellungen für Kaffee- oder Thee-Service 50 Kr., bei Speise-Service 70 Kr. für Kiste und Emballage berechnet.

Bartosch V. és Fia Budapest, VI. Teréz-körút 32. Uj-utca sarkán.

Kerti lámpák, kerti gyertyatartók

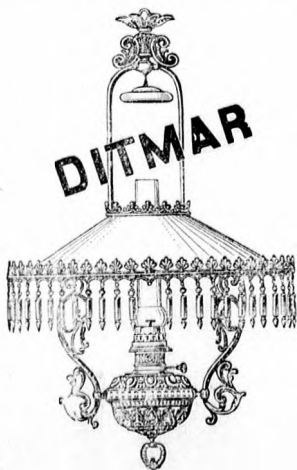
a legjutányosabb árak mellett kaphatók

Ditmar R.

lámpa- és
érczműgyárának főraktárában

Budapest

fürdő- és nádor-utca sarkán.

Nagyobb bevásárlásnál
megfelelő áruengedmény.